

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Caput II. De Pœnis ecclesiasticis & temporalibus Hæreticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

CAPUT II.

De pœnis Ecclesiasticis & temporalibus
hæreticorum.

Quest. 160. An & quæ hæresis incurrat pœnas Ecclesiasticas Jure Canonico statutas?

Resp. Omnis & sola hæresis formalis externa contrahit pœnas Spirituales seu Ecclesiasticas coram Deo seu in conscientia est omnino communis & certa. Dicitur primò, *omnis hæresis*, cujuscunque sectæ, quocunque nomine compellata. Dicitur secundò: *sola hæresis formalis* quæ supra ad initium hujus tit. descripta: siquidem hæresis materialis juxta dicta ibidem nec propriè hæresis, neque peccatum est, adeoque nec pœnam meretur (quamvis in foro externo talis præsumatur, unde additum: *coram Deo*) & consequenter quò ad eam absolutionis capaces non sunt, quamvis etiam rustici similesque simplices homines sectam Lutheranam vel Calvinisticam profitentes in Germania ex consuetudine aliquarum Diœcesium mittantur ad Episcopum aliòsque habentes potestatem absolvendi ab hæresi, examinandi ab iis, num verè ignorantia invincibili asque pertinacia laborent, factaque professione fidei pro majore tam fori externi quam interni securitate absolvantur, dum sæpe dubium est, an tales non sint aut fuerint etiam hæretici formales. Laym. *L. 2. tr. 1. c. 13. n. 4.* Pith. *b. e. n. 16.* Reiffenst. *b. t. n. 239.* & alii. Dicitur tertio: *hæresis sola externa*, quia juxta *Can. 14. de pœnitentia. dist. 1.* cogitationis pœnam nemo cogitat; & juxta *C. sicut, de Simonia.* Ecclesia de interno non judicat, ad externam autem hæresin in ordine ad incurrendas pœnas satis est, prodi eam signo aliquo externo, sive facto sive verbo ad eam manifestandam prolato, etiamsi in occulto seu nemine prorsus præsentè, Sanch. *2. Mor. c. 8. n. 6.* Laym. *l. c. c. 14.* Barb. *de potest. Episc. alleg. 48. n. 10.* Pith. *l. c.* eò quòd talia signa sint ex natura sua cognoscibilia & Judicio Ecclesiæ subiecta, etsi per accidens hic & nunc nemine præsentè posita sint occulta, & sic hæresis puniri nequeat in foro externo media cognitione & accusatione, cum id non impediatur, quòd minus puniatur pœnâ, quæ ab ipsa Lege seu Canone imposita, utpote quæ nec cognitionem, nec accusationem, nec sententiam Judicalem requirit. Non tamen etiam pœnas incurrit, qui hæresin animo conceptam externè manifestat alteri consilii gratiâ, vel ut ab eo meliùs instruat; aut etiam præcisè legendo, narrando, disputando, non animo exprimendi aut confirmandi, eam proferat ut tuam, sed ut alienam, aut denique eam proferat signis vel verbis non satis eam exprimentibus, Reiffenst. *b. t. à n. 244.*

Quest. 161. In specie, an & qualiter ob hæresin incurratur excommunicatio ab hæreticis & credentibus, receptoribus, fautoribus eorundem?

Resp. Ad primum hæreticus formalis ipso jure & facto incurrit excommunicationem majorem, non quidem ex jure divino, cum consistat in privatione activa & passiva Sacramentorum communione fidelium, suffragii Ecclesiæ, quibus omnibus non magis privatus est hæreticus, quam quilibet peccator, Castrop. paulo post citandus, sed ex *R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.*

jure Ecclesiastico, nimirum ex *C. cum Christus. C. ad abolendam. C. excommunicamus. il. 1. & 2. b. t. noverrit. de sent. excommun.* quam non ex citatis Cap. sed postmodum ex Bulla Cœnæ fuisse reservatam Papæ, testatur Castrop. *tr. 4. d. 4. p. 1. n. 1.* sed neque olim lata ipso jure, sed ferenda, postquam moniti fuissent hæretici, ut Azor. *p. 1. l. 8. c. 10. q. 2.* Suar. *de fide d. 21. f. 1. n. 4.* Sanch. *l. c. c. 9. n. 2.* Valent. *2. 2. q. 11. a. 3. vers. ex his.* Castrop. *l. c. C. si quis Episcop. 1. q. 7.* de cætero ad incurrendam excommunicationem hanc requiritur, ut hæresis juxta dicta externa & c. non tamen constitui per eam vitandum, constat ex dictis supra de hæreticis in genere ob *Extrav. ad evitanda.* & tenent Azor. *l. c. c. 13. q. 7.* Sanch. *n. 3.* Suar. *l. c. S. 3. n. 3.* Castrop. *l. c. n. 12.* sed neque vitandum esse, etsi hæreticus ut talis sit declaratus, etiam nominatim, nisi etiam speciatim & expressè declaratus sit à Judice in sententia, incurrisse excommunicationem hæresi jure annexam, docent Sanch. *n. 4.* (qui etiam plus dicit, nimirum ad obligationem vitandi non sufficere, denuntiarum esse nominatim incurrisse pœnas in hæreticos statutas nullâ in specie expressâ) Nav. *Miscellan. 47. de orat. n. 2.* & alii apud Castrop. *l. c. n. 3.* plures pro hac sententia rationes afferentem contra Suar. Gutt. Henriq. Medin. & c. etsi ipse mediam quandam vitam ingrediatur. *n. 5.*

2. Resp. Ad secundum, eandem excommunicationem Papæ reservatam incurrit hæreticorum credentes, receptores fautores juxta *C. excommunicamus. b. t. & Bullam Cœnæ & specialiter etiam receptores, fautores, & defensores illorum in C. sicut. b. t.* sunt enim & habentur heretici, adeoque pœnæ omnes, quæ Jure Canonico statuat hæreticis extenduntur ad eos, ut Barb. *in cit. C. excommunicamus. n. 21.* citans Abbar. *ibidem n. 12.* & Socin. *n. 36.* Sylv. *v. hæresis 1. n. 10.* ac proinde si in excommunicatione permanserint per annum, ipso jure sint infames, & ad officia publica non admittantur. Extenditur quoque hæc excommunicatio ad eos, qui horum credentium, receptorum, fautorum corpora in loco sacro sepeliunt juxta textum clarum, *c. 2. b. t. in 6.* & dicta à nobis paulo supra de sepeliendis ipsos hæreticos, quamvis & horum excommunicatio non sit reservata Papæ, quod spectat ad vitationem illorum, de hac idem dicendum, quod de vitatione hæreticorum formalium, dictum est, de aliis eorum pœnis dicendum *questionibus sequentibus.*

Quest. 162. An & qualiter ob hæresin hæreticorumque fautoriam, receptionem, defensionem incurratur irregularitas?

Resp. Ad primum, hæretici, saltem notorii & publici, sive per evidentiam facti, sive notorietate juris, nimirum vel per sententiam Judicis, vel propriam confessionem in judicio, etiam post pœnitentiam & absolutionem ab hæresi sunt irregulares seu inhabiles ad ordines suscipiendos, & ad ministrandum in iis, *Can. 1. & c. 21. caus. 1. q. 7. c. quicumque. §. hereticis. C. statum b. t. in 6.* cum hac tamen distinctione, ut Clerici in hæresin lapsi, etsi non possint ascendere ad ordines altiores, etiam post pœnitentiam & absolutionem, possint tamen etiam

L

etiam notorii in ordinibus ante hæresin susceptis ministrare (intellige postquam hæresin ejurarunt, & ab ea absoluti) *C. saluberrimum & C. convenientibus cit. caus. 1. q. 7.* sed non nisi cum dispensatione, ut addit Pirh. *h. t. n. 45.* cum citato à se Sanch. *L. 2. mor. c. 25. n. 3.* Item irregulares & inhabiles ad officia Ecclesiastica & beneficia obtinenda sunt hæretici, saltem notorii, donec ab irregularitate absolvantur. Host. *in sum. h. t. §. quando & qualiter. n. 12.* Gemin. *in C. super eo h. t. Castrop. tr. 4. p. 5. n. 2.* & alii relati à Farin. *de hæresi q. 193. n. 68.* juxta *C. statutum h. t. in 6.* unde collatio beneficii facta hæretico invalida est, perceptique fructus ex eo unâ cum beneficio restituendi ante omnem sententiam. Sanch. *l. c. c. 26. n. 2.* Garc. *de benef. p. 11. c. 10. n. 72.* Farin. *q. 189. n. 72.* Wiest. *h. t. n. 54.* porro perseverare hanc inhabilitatem ejuratâ hæresi, affirmant quidam, negat Castrop. *l. c.* eumque secutus Wiest. *n. 55.* vel potius affirmat, eam non oriri, nisi hæresis sit publica, quod ipsum probabile censeat Castrop. hinc dixi: *hæretici saltem notorii seu manifesti*, nam utrum hæretici occulti contrahant irregularitatem, aut maneat irregulares post ejuratam hæresin, inter Authores valde controversum est, partem negativam, sive non contrahere illos irregularitatem, adeoque multò minus manere irregulares post absolutionem ab hæresi, sectantur Avila *de censuris p. 7. d. 4. du. 2.* Henriq. *L. 14. c. 4. n. 6.* Laym. *L. 1. tr. 5. c. 4. n. 12.* Farin. *l. c. q. 192. n. 79.* Pirh. *h. t. n. 46.* Castrop. *l. c. p. 4. n. 2.* qui postquam dixisset, se, de irregularitate tractaret, asseruisse, etiam hæreticum occultum esse irregularem, quin & *p. 5. n. 2.* ait expressè, censere se, esse probabile, ex hæresi occulta non oriri irregularitatem, seu inhabilitatem aut eam hæresi excludi (intellige per absolutionem) ad beneficia obtinenda; ratio hujus sententiæ est, quòd textus, in quibus fundatur hæc irregularitas, ut *C. nos. 2. q. 7. C. presbyter. de poenitent. dist. 5.* non loquantur, nisi de delicto notorio, & irregularitas non incurritur nisi in casibus in jure expressis, ita Castrop. aliam rationem dant alii, nimirum, quòd dicta irregularitas non contrahatur ob hæresin secundum se, sed ob infamiam annexam illi, quæ cessat, seu nulla incurritur, dum hæresis est occulta. E contra partem affirmativam tanquam communiorem & veriore sequuntur Sylv. *v. crimen q. 2. n. 3.* Sanch. *l. c. n. 2.* Azor. *p. 1. L. 8. C. 11. q. 3. & c. 21. q. 8.* quibus inhaeret Reiffenst. *h. t. n. 255.* citans etiam pro ea Farin. quem paulo ante citaverat pro opposita, ratio ferè unica illorum est, quòd jura de hac irregularitate loquantur universaliter, & quòd Clem. VII. det Inquisitoribus facultatem dispensandi in irregularitate ob hæresin occultam, quod signum sufficiens sit, non minus eam contrahi ob hæresin occultam, quàm ob eam contrahatur excommunicatio. De cætero bene hic notat Pirh. cum Sanch. *l. c. n. 12.* sermonem hic esse de hæresi occulta, quæ in actum externum prodit, non tamen est publicè nota seu manifesta; cum certum sit apud omnes, ob hæresin sola mente conceptam & retentam nullam incurri irregularitatem. Item advertendum quòd addit, nimirum consuetudinem, secundum quam in his Provinciis Septentrionalibus Episcopi ex hæresi conversos, & ab ea absolutos ordinare solent, validam & licitam esse, cum hi etiam in foro Civili à publicis officiis & dignitatibus non excludantur, possintque hi Episcopi cum illis dispensare vi privilegii concessi illis dispensandi in omnibus irregularitatibus, præterquam contractis ex homicidio voluntario, bigamia, defectu natalium.

2. Resp. Ad secundum: idem, quod dictum de hæreticis quòd ad incurrendum irregularitatem, dicendum quoque de eorum credentibus, receptoribus, fautoribus, defensoribus, etiam quoad beneficia & officia ab iis obtinenda, ut Authores citati *responso. preced.* loquendumque de eorum credentia, receptione, defensione, fautoria occultis, sicut de hæresi formali occulta Wiest. *h. t. n. 53.* inò de hæreticorum credentium receptorum & c. filiis & nepotibus, saltem post eorum hæresin natis, ut Wiest. *l. c.* juxta *C. statutum. h. t. in 6.* quod idem esse videtur de natis post credentiam, fautoriam, & c.

Quæst. 163. Nam hæretici corumque credentes, fautores priventur officiis & beneficiis Ecclesiasticis ante hæresin legitime obtentis?

Resp. Tam de hæreticis formalibus ipsis, quàm de eorum credentibus, fautoribus & c. affirmativè juxta, *C. ut commissi. h. t. in 6. C. ad abolendam h. t. Barb. ibid. n. 5.* citatis Ricciol. *de person. extra gremium Eccles. L. 5. c. 19. n. 8.* Sanctarel. *de hæresi c. 33. n. 1.* tamen si, credentium, fautorum, & c. mentionem expressam non faciat. An verò ipso jure priventur illis, an non nisi per sententiam, controversum est, posterius docent, Vasq. *1. 2. d. 172. c. 2. n. 11.* Gomer. *reg. de annal. poss. q. 52.* Henriq. *de excomm. L. 13. c. 56. n. 2.* de Castrop. *l. 2. de just. hæret. puni. c. 4.* & alii apud Castrop. qui hanc sententiam probabilem dicit, *tr. 4. d. 4. p. 5. n. 3.* ex ea ratione, quòd *cit. C. ad abolendam.* de hoc dubiè loquatur; indubio autem benignior facienda interpretatio Legis, qualis est, infligendam penam privationis per sententiam. Prius, seu hæreticum, quantumcunque occultum, ipso jure privatum esse beneficiis legitime obtentis & possessis, defendunt Paris. *de resig. benef. l. 8. q. 1. n. 31.* Gontz. *ad reg. cancell. 8. gl. 15. n. 6.* Garc. *de benef. p. 11. c. 10. n. 60.* Sanch. *l. 2. mor. c. 26. 31. 6.* Suar. *de fide d. 21. f. 5. n. 17.* Covar. *l. 2. var. c. 8. n. 3.* Farin. *q. 189. a. 69.* Castrop. *l. c. n. 4.* Barb. *de potest. Episc. p. 3. alleg. 57. n. 37. & 38. & in cit. c. ad abolendam n. 6.* citans quam plurimos, unde ait, quòd hæc sententia ita recepta, ut videatur ab omnium sententia dilcedere velle, qui eam impugnare auderet; ratio præcipua hujus sententiæ est praxis & consuetudo, quia teste Farin. Sanch. & c. à die commissæ hæresis reputantur beneficia vacare ita, ut nulli amplius resignare possint in favorem, quia non sunt perfectè sua, sed reservatum Papæ, ut Castrop. *n. 6.* à quovis impetrari possint & alicui conferri, & si sint juris patronatus, ad illa à Patrono præsentari. Lambertin. *de jure pat. p. 1. l. 2. q. 8. a. 9. & 10.* Sanch. *l. c. n. 12.* Farin. *l. c. n. 79.* Gontz. *l. c. n. 148.* Barb. *de potest. Episc. l. c. n. 255.* Garc. *l. c. n. 23.* non tamen ante sententiam declaratoriam hæresis commissæ beneficium dimittere, & fructus perceptos post privationem restituere non tenetur, Sanch. *l. c. n. 7.* Farin. *l. c. n. 80.* Azor. *p. 1. L. 5. c. 8. q. 8.* Covar. *4. decret. p. 2. c. 6. §. 8. n. 8.* Castrop. *l. c. n. 5.* contra Paris. *l. c. n. 81.* Garc. *l. c. n. 18.* Gontz. *l. c. n. 15.* Barb. *l. c. n. 154.* eò quòd quoties privatur quis in penam delicti beneficio ipso jure, requiratur etiam externa executio, adeoque etiam ad inducendam obligationem in conscientia requiritur sententia declaratoria criminis, utpote ante quam non privatur beneficii possessione, nec etiam perfectè titulo illius, sed sub conditione, si sententia sequatur Castrop. *l. c. n. 6.* unde etiam infert

infert contra AA. paulò supra citatos, præsentationem & electionem ad tale beneficium, si electivum est, fieri non posse hæretico possessore illius non citato, uti id fieri posset titulo & possessione perfectè amissis. Si verò de facto Hæreticus resignationem vel permutationem beneficii fecisset, citra sententiam declaratoriam eam tenere, quousque dicta sententia sequatur, asserunt Sanch. n. 9. Azor. p. 1. L. 8. c. 13. q. 8. Castrop. l. c. quod nullatenus sustineri posset, si Hæreticus resignans vel permittens etiam possessionem & retentionem fructuum peratiner perceptionem & retentionem fructuum perceptorum ex beneficio usque ad sententiam declaratoriam Hæresis, docentes id ipsum, fundant se in eo, quòd ad hoc sufficiat titulus possessionis & legitimæ administrationis, etsi titulus & proprietas beneficii amissa, in quo maxima differentia ab habente scienter, & ab initio titulum nullum, quia is non habet, in quo fundet possessionem & administrationem legitimam beneficii, quæ tamen ratio, etsi eandem sententiam sectetur, non placet Castrop. ex eo capite, quòd censetur, privationem beneficii factam Hæretico ante sententiam declaratoriam criminis non esse tam absolutam & perfectam, ut titulum & dominium beneficii, aliatumque rerum penitus adimar, cum videatur ei impertectibile, qualiter sciens se carere omni modo titulo, eo uti possit, & validè in alium transferre, non translato titulo, quare existimat, dictam privationem esse quodammodo impertectam, & conditionatam, ut adveniente sententiæ declaratoriæ censetur à die commissi criminis privatus beneficio, & in hoc fundat suam rationem.

Quæst. 164. An igitur etiam Clericus lapsus in Hæresin, & mox sincerè conversus sit privandus officiis & beneficiis.

Resp. In hoc non convenire AA. negativam tenent Rebuff. *Pract. benef. n. 1.* Eymers. in *director. p. 3. q. 113. vers. considerandum.* Decian. *tr. crim. L. 5. c. 54. num. 8.* Archid. Gemin. Franc. aliique apud Farin. l. c. q. 189. n. 82. & in *fragment. v. Clericus, num. 362.* fundant se hi AA. in textu C. *ad abolendam. h. t. ubi: Si Clericus est totius ecclesiastici ordinis prerogativa, & sic omni officio spoliatus ecclesiastico, si secularis, relinquatur arbitrio potestatis, animadversione debita puniendus, nisi continuò post deprehensionem erroris ad fides Catholicæ unitatem sponte recurrere, & errorem suum ad arbitrium Episcopi publicè consenserint abjurare.* Sponte autem ad fidem reverti dicitur, quando intra tempus gratiæ venit non monitus, re integra, & ante receptas contra eum probationes, ut Archid. in C. *ut commissi. h. t. in 6. col. 2. ad medium.* vel ut alii apud Castrop. l. c. n. 7. ante sententiam definitivam, affirmativam, seu talem omnino privandum, & solùm ex dispensatione Pontificis, (quam dispensationem convenientissimam esse, eò, quòd hæc gratia aliorum conversiones maturet, ait Castrop.) ea retinere posse, tradunt Simancaf. *de Cathol. Instit. c. 47. n. 76.* Zechus in *sum. p. 1. tit. de fide. c. 11. num. 16. in 2.* Pegna, aliique apud Farin. l. c. qui idem tenet de Hæretico redeunte ad fidem, non sponte, sed testibus convicto, aut post sententiam. Item Castrop. n. 8. cum Sanch. L. 2. in *decalog. c. 25. num. 15.* de Hæretico jam declarato, ut tali, quantumcùnque is ante declarationem penituerit, cum hac declaratione posita, contrahantur omnes pœnæ à jure statuti, inter quas est privatio ipso facto beneficiorum.

R. P. Leur. *Jur. Can. Lib. V.*

Quæst. 165. Quid sentiendum de filiis & nepotibus Hæreticorum, eorumque credentium, receptatorum, fautorum &c. quòd ad irregularitatem ad ordines, tam ad obtinenda, quam retinenda beneficia & officia ecclesiastica.

Resp. Primò: Filii Hæreticorum, & nepotes descendentes ex patre Hæretico, seu per lineam paternam, per lineam verò maternam non nisi filii, etiam Catholici, sunt irregulares, & inhabiles ipso jure ad officia & beneficia ecclesiastica publica, ad eòque & Ordines sacros, utpote quorum officia comprehenduntur inter officia publica ecclesiastica, ut Nav. in *man. c. 27. n. 205.* Avila *de censur. p. 7. d. 4. du. 3.* Sanch. L. 2. *mor. c. 28. n. 7.* Pirh. h. t. n. 101. obtinenda. AA. iidem, Castrop. *tr. 4. d. 7. p. 2. n. 6.* Reiffenst. n. 26. juxta C. 2. §. *Hæretic. in 6. C. 15. cod. in 6.* atque ita filius matris Hæreticæ erit inhabilis ad beneficia & Ordines, etsi pater illius Catholicus, & filius & nepos patris Hæretici erunt inhabiles, etsi mater Catholica, Gl. in *cit. C. statum. h. t. in 6. v. inane.* Farin. *de Hæresi. q. 191. n. 63.* Pirh. h. t. n. 104.

2. Extendantur hæc ipsa ad filios & nepotes credentium, receptatorum, fautorum &c. Hæreticorum, Pirh. n. 101. Castrop. l. c. §. n. 7. juxta *cit. textus.* & communem, nullo facto discrimine inter filios illorum legitimos, & illegitimos, etiam incestuosos, ut Sanch. hoc tamen observato discrimine cum Sanch. l. c. n. 6. inter parentes Hæreticos, credentes, & eorum descendentes, quòd ad hanc inhabilitatem, ut parentes maneant irregulares, etsi conversi, nisi cum illis dispensetur; filii autem illorum per conversionem parentum liberentur ab irregularitate, ita, ut absque ulla dispensatione beneficium & Ordines suscipere valeant, & obtenta retinere, ut constat *ex c. statum §. hoc sanè. h. t. in 6.* Gloss. *fin. ibid.* Molin. *de 7. tr. 2. 658. n. 19.* Azor. p. 1. L. 8. c. 13. q. 8. Farin. q. 191. n. 64. Sanch. L. 2. c. 27. n. 26. Pirh. h. t. n. 105. Reiffenst. n. 271. Secus tamen etiam est, & non liberantur filii ab illa inhabilitate, etsi traditi brachio sæculari ad comburendum, (ut sunt relapsi, negativi, hæresiarchæ) etsi signa pœnitentiæ ediderint; quia impœnitentes à jure reputantur; ita cum Suar. *de fide. d. 23. f. 3. n. 3.* Castrop. l. c. Pirh. n. 105. De cætero, ut filii incurrant dictam irregularitatem, debet parens probari, esse Hæreticus vel fautor &c. vel deceisse in Hæresi, vel fautorià per sententiam, vel evidentiam facti, etiam non securà sententiã, Sanch. l. c. num. 28. Azor. p. 1. L. 13. C. 13. q. 8. Castrop. l. c. Item debet parens certò esse parens, ut ex delicto illius pœnæ in filios descendant, aliàs in dubio excusabuntur, ut Covar. 2. *var. C. 8. n. 3.* qualis in hoc casu probatur filiatio per nominationem & reputationem ortam ex tractatu, Farin. l. c. num. 10.

3. Et hæc quidem de irregularitate & inhabilitate filiorum & nepotum ad dignitates, beneficia & officia ecclesiastica obtinenda, de jure communi, etiam in Germania & Romano Imperio esse certam, & communissimam DD. etiam Germanorum, ait Reiffenst. & ipse Germanus h. t. n. 274. eò, quòd jus universaliter & indistinctè omnes Hæreticorum filios ac nepotes dictæ irregularitati & inhabilitati subjiciat; mirum proinde, Wieselner. h. t. num. 60. scribere, oppositam sententiam esse plerorumque Germaniæ nostræ AA. dum inter omnes, quos plu-

res pro ea citat, nullus sit Germanus. Illud certè indubitatum, quòd, si quid alicubi in Germania vi- get in contrarium, probandum esse, vi consuetudi- nis juri communi derogatum, quod fieri posse, ad- mittere coguntur omnes; cum irregularitas & in- habilitas ad beneficia ob Hæresin à sola lege huma- na inducta; per hoc autem, quòd fortè probetur, consuetudinem talem in una alterave Dicecesi aut Provincia Germaniæ existere, non probaretur, nec dicere liceret, generaliter filios & nepotes Hæreti- corum in Germania citra dispensationem in irregu- laritate admitti ad ordines & beneficia, sed neque ex eo, (quod est fundamentum præcipuum Adver- satorum) quòd Hæretici, eorumque filii in Ger- mania non sunt infames, tamen id gratis concedere- tur; cum dicta inhabilitas non fundetur in infam- ia, sed in odio Hæresis, & studio illam extirpan- di, avertendique ab ea alios metu talis pœnæ. Unde etiam, dum pro obtinendo beneficio Romam recurritur, à filio Hæretici Germani Papa de- clarat, filios Hæreticorum etiam in Germania esse inhábiles ad beneficia, teste Corrado; in praxi Cu- riæ Romanæ veratissimo, L. 3. prax. dispensat. Apostol. c. 4. à n. 1. cujus etiam in specie argumen- tum ex Germania adducit Reiffenst. h. t. num. 279. dum ait, se ipsum vidisse Germanum de nobilissi- ma familia optimè Catholicum, ideo præcisè, quia genitus à matre hæretica in Hæresi defuncta, patre illius jam tum converso non fuisse admissum ad Canonicatum, donec Româ dispensationem ab ir- regularitate attulisset, quod idem exemplum refert Wiestner, dum indicat illum admissum à Capitulo, citra, quod illud allatam illam dispensationem exe- gisset, nescio, num satis probet ex eo, quod, ut al- ferit, idem Canonicus Cathedralis à se jam ante ob- tenta sine dispensatione beneficia licitè retinuerit, sed neque, quod addit, Romam non adversari praxi Germaniæ, satis probat ex eo, quod etsi Roma non conferat filiis Hæreticorum beneficia citra dispensa- tionem, non tamen etiam factas in Germania illis collationes, sine dispensatione rejiciat; multa enim ad evitacionem majorum malorum toleranda sunt: neque denique quicquam pro derogacione juris communis, vi cujus statuitur dicta irregularitas, confici potest ex pactis & fœderibus publicis, in- itis à Catholicis Principibus cum Hæreticis, cum per ea SS. Canonibus, & legibus ecclesiasticis, pœnisque præsertim spiritualibus ab illis statutis contrarium nihil induci potuit, nisi à potestate ecclesiastica ac- ceptatum & approbatum.

4. Resp. Secundò: Filii & nepotes Hæretico- rum, eorumque credentium, receptorum, fauto- rum &c. non privantur beneficiis, quæ legitimè obtinuerunt, antequam parentes eorum laberentur in Hæresim, credentiam, fautoriam, receptionem Hæreticorum, aut etiam tales declarentur, ita juxta benigniorem usum receptam & communiorem, Fa- rin. q. 191. n. 57. Sanch. L. 2. mor. C. 23. num. 27. Abb. in C. urgentis. h. t. n. 4. Felin. ibid. num. 3. Menoch. conf. 805. n. 33. Clarus §. Hæresis. n. 14. Pirh. h. t. n. 106. apud Reiffenst. h. t. 282. item Penia. p. 4. director. q. 114. comment. 163. vers. in hac quæst. Suar. de fide. d. 22. f. 3. quos citat & sequitur Castrop. l. c. n. 9. contra Paris. de resign. L. 3. q. 1. n. 34. Gutt. 99. can. L. 2. c. ult. num. 38. Grassi. L. 2. decis. c. 1. n. 11. quibus inhæret Reif- fenst. n. 281. ratio præcipua responsionis est, quia nullibi statuta reperitur hæc pœna his filiis; pœnæ autem statuta (v. g. in præsentè, quo ad irregula- ritatem ad beneficia obtinenda dictis filiis natis post

Hæresin parentum) extendendæ non sint præcipuè respectu innocentum. Neque obstat C. filius. de pœnis in 6, ex quo adversarii præcipuum defu- munt fundamentum suæ sententiæ, ubi filii percu- tentium Cardinalem S. R. Ecclesiæ privantur bene- ficiis, quæ tempore percussionis obtinebant; nam etsi inde probari posset, potuisse Ecclesiæ filios privare beneficiis habitis ob Hæresim parentum, etsi ea gravius delictum sit, quàm dicta percussio, non tamen probat illam de facto privasse cum illis; cum in pœnis non valeat argumentum à pari, aut etiam à majoritate rationis; ita ferè Castrop. unde etiam infirmatur alterum adversariorum argumentum, ni- mirum quod parentes magis affligantur ex privati- one illa beneficiorum à filiis obtentorum, quàm ex rejectione illorum ab obtinendis. Porò dicta de retentione beneficiorum jam obtentorum à filiis Hæreticorum, idem dicendum videtur de beneficiis jam obtentis ab aliis ad preces, & recommendati- onem Hæreticorum, antequam jam essent Hæretici, tamen certum sit, ex c. quicumque §. ad hæc. illos privari beneficiis taliter obtentis per illos, postquam inciderunt in Hæresim, vel credentiam, favori- am &c. Hæreticorum.

Quæst. 166. An & qualiter incurrant infamiam Hæretici, credentes fauto- res, receptores, & filii eorum.

1. Resp. Primò: Hæretici sunt ipso jure, tam Canonico, quam Civili infames, ut ex c. excommunicamus. §. credentes, h. t. c. statutum. eod. in 6. Can. infames. 6. q. 1. & Auth. Gazaros. c. h. t. defumunt Azor. p. 1. L. 8. c. 13. q. 8. §. sepr. Hæret. pœna. Suar. de fide. d. 21. f. 5. n. 3. Grilan. de Hæres. q. 3. n. 2. Penia in director. inquisit. p. 1. Com- ment. 4. Barb. ad c. excommunicamus. n. 24. Pirh. h. t. n. 52. Et quidem ante omnem sententiam etiam declaratoriam criminis, si crimen sit publicum & notorium, quia tunc per evidentiam facti reddi- tur infamis infamia facti, quæ per contrarium factum, nempe conversionem, aboletur, si verò noto- rium non est, requiritur sententia, non quidem con- demnatoria, sed declaratoria, non contractæ infam- iæ, sed commissi criminis, seu quòd sit Hæreticus, vi cujus jam efficitur infamis infamia juris, Sanch. cit. c. 26. n. 1. Azor. Pirh. ll. cit. Laym. L. 2. tr. 1. c. 16. &c. hoc ipso autem, quòd sunt declarati Hæ- retici, repelluntur ab omnibus honoribus, dignitati- bus, neque esse possunt Advocati, Notarii, Judices, neque agere in judicio, Auth. credentes. §. nullus. c. h. t. excludunturque ab omni actu legitimo, Fa- rin. q. 189. n. 46. de quo paulò post in particulari.
2. Resp. Secundò: Credentes quoque recepto- res, fautores, defensores Hæreticorum sunt infames, non tamen antequam fuerint declarati excommu- nicati, & ab eo tempore intra annum satisfacere contempserint, juxta c. excommunicamus. §. cre- dentes. h. t. cujus verba sunt: Credentes præterea, receptores, defensores & fautores Hæreticorum ex- communicamus, firmiter statuentes, ut postquam quis talium fuerit excommunicatione notatus, si satisfacere contempserit, ex tunc ipso jure sit factus infamis &c. unde patet, tales quidem fuisse excommu- nicatos, infamiam tamen nunquam contraxisse, sed eam primò incurrere, quando intra annum à dicta declaratione excommunicationi non satisfecerunt, deserendo nimirum, seu ejurando illam suam cre- dentiam, receptionem, fautoriam &c.
3. Resp. Tertiò: Infamiam tamen probabilius non incurunt Hæreticorum, eorumque credenti- um.

um, receptorum, fautorum filii; cum hæc nullo jure in eos statuta reperiat, siquidem inhabilitas eorum ad beneficia eorum, & publica ecclesiastica officia statuta in eos, C. 2. §. *Hæretici. h. t. in 6.* non tam est infamia juris, aut etiam in ea fundatur, reddens eos inhabiles ad testificandum, & repellens eos ab actibus aliis legitimis, quàm genus quoddam irregularitatis, quæ non reddit illos inhabiles ad prædictos actus, & propriè infamies, ita cum Sanch. *l. c. 1. 28. n. 5.* Pirh. *h. t. n. 107.* & alii contra Molin. *cit. d. 658. n. 25.* & alios apud Farin. *q. 191. n. 25.* Sed neque pœna infamiae statuta in filios reorum læsæ Majestatis humanæ, in *L. quisquis. §. filii verò. C. ad Leg. Jul. Majestatis.* extendenda ad filios Hæreticorum reorum læsæ Majestatis divinæ, etsi horum crimen gravius, præsertim, cum, ut dictum supra, contra non delinquentes fieri non debeat extensio pœnæ, ob paritatem, vel etiam majoritatem rationis, arg. *C. vergentis. h. t.* ubi Papa non arguit absolute à confiscatione bonorum statuta reis læsæ Majestatis, ad confiscationem bonorum Hæreticorum, sed solum ex majoris criminis gravitate infert, non esse iniquum & mirum, si eadem pœna confiscationis imponatur jure canonico, crimini Hæresis, quæ jure civili imposta est crimini minori læsæ Majestatis humanæ.

Quest. 167. An & quando Hæretici, eorum credentes, receptores priventur sepultura ecclesiastica, & quæ pœna sepelientium illos.

1. **R**esp. Primò: Hæretici notoriè decedentes in Hæresi privandi sepulturâ ecclesiasticâ, seu in loco sacro inter Christianos, non obstante quocunque privilegio; ita juxta *C. sicut. h. t. Barb. ibid. n. 1.* citatis pluribus aliis, uti & in *C. excommunicamus. n. 39.* Castrop. *tr. 4. d. 4. p. 4. n. 1.* Pirh. *h. t. n. 53.* Muller, in *ff. lib. 48. tit. 4. §. 36.* cum communi, eò quòd, quibus in vivis non communicavimus, nec mortuis communicare debemus, *C. sacris. de sepult.* Extenditur dictæ sepulturæ privatio ad credentes receptores, fautores Hæreticorum, arg. *cit. C. sicut. & C. quicumque. h. t. in 6.* Castrop. *l. c. Pirh. n. 54.* Reiffenst. *n. 276.* item cum communi.

2. **R**esp. Secundò: Scienter sepelientium Hæreticos notoriè tales, aut etiam eorum credentes, receptores, fautores &c. pœna prima est excommunicatio, juxta *cit. C. quicumque. junctâ gloss.* Farin. *q. 192. toto §. 2. à num. 38.* Pirh. *l. c.* Castrop. *l. c.* videtur autem ad talem excommunicationem requiri, ut, qui sepelitur, nominatim sit denunciatus Hæreticus, ut colligit Pirh. ex Nav. *L. 5. Conf. 11. n. 1. b. t.* unde etiam eam non incurret, qui sepelit solum suspectum de Hæresi ex famâ, cum quis propriè non dicatur scire, qui solum novit per famam, & quod nequit, probare. Item videtur non sufficere, ut simpliciter sepeliat Hæreticum, sed requiri, ut id faciat ex dolo & malitiâ, cum in *cit. C. quicumque.* dicatur: *Sepelire præsumpsit.* ut Pirh. ex Nav. *l. c. n. 2. §. seq.* Est autem hæc excommunicatio læsæ sententiæ ob verba, *cit. c. excommunicationi subjacent.* tamen si reservata non sit Pontifici per Bullam Cœnæ, aliâve jura, quamvis contrarium colligi videatur ex *C. excommunicamus. h. t.* Sunt quoque excommunicati, qui locum (credo sacrum) concedunt ad sepeliendum Hæreticum, etsi ipsi non sepeliant, ut cum Farin. *l. c. §. 3. n. 45.* Pirh. non tamen illi, qui illum sepeliri curant, non favore Hæresis, sed ob amicitiam vel consanguinitatem,

aut ne ex insépulto cadavere aër inficiatur, ut Farin. *n. 50.* De cætero præter excommunicationem repellentes incurrunt suspensionem de Hæresi, Farin. *l. c. n. 49.* Castrop. *l. c. Pirh. n. 55.* locus quoque ipse, in quo sepultus Hæreticus, privatur sepultura aliorum fidelium, & quidem non ad tempus tantum, donec satisfactum, sed in perpetuum, ut *ex citato c. quicumque. in fine* patere ait Pirh. citans Jo-And. *ibid. v. perpetuo.* de quo tamen meritò dubitandum videtur, si cadaver, vel ossa Hæretici exhumata, & locus reconciliatus.

Quest. 168. Degradatio Hæreticorum quid sit, coram, & à quibus, qualiterque infligenda, ob Hæresin, & qualiter evitanda.

1. **R**esp. Primò: Degradatio est pœna ecclesiastica, per quam Clericus ab officio & beneficio ecclesiastico depositus, omnibus insuper Ordinibus Ecclesiasticis, & Clericorum Privilegiis, etiam fori, & Canonis per sententiam in perpetuum, & sine spe restitutionis solenniter privatur, adeoque per eam degradatus, in potestatem sæcularem transit, à qua capi, incarcerari & puniri potest, sicut quilibet alius Laicus in quo posteriore differt à simplici depositione, ita Gl. in *C. 2. de pœnis in 6. v. privilegio clericali.* Abb. in *C. cum non ab hom. de Judiciis. n. 5.* Sylv. *v. degradatio. num. 1.* Clat. *§. fin. q. 74. n. 1.* Farin. *de Hæresi. q. 189. §. 2. num. 11.* Laym. *L. 1. tr. 5. p. 3. c. 5. n. 3.* Castrop. *tr. 29. d. 5. p. ult. n. 5.* Pirh. *h. t. n. 84.*

2. **R**esp. Secundò: Ut Clerici Hæretici degradentur, & potestati sæculari ab eo puniendi tradantur, debent esse manifestè deprehensi in Hæresi, sive per evidentiam facti, quia v. g. publicè prædicavit Hæresin, sive per legitimam probationem, puta, per testes convictus, sive ex propria confessione in judicio, quam *C. ad abolendam. h. t. junctâ Gloss. v. deprehensi.*

3. **R**esp. Tertiò: Cùm ad degradationem Clericorum non facile convenire possit Episcoporum numerus, aliàs ad eam requisitus à SS. Canonibus, *C. 3. §. 2. cans. 15. q. 7.* (nimirum in Episcopi degradatione Episcopi duodecim, in degradatione Presbyteri sex, in degradatione Diaconi, uti & probabiliter arg. *C. miramur. de servis non ordin.* in Subdiaconi degradatione tres) *C. quoniam. h. t. in 6.* concessum est, ut Sacerdotem, aliùmve Clericum in Sacris constitutum, dum ob Hæresin sæculari Curie tradendus, aut immutandus, (id est, ad perpetuos carceres damnandus) convocatis suæ Diocesis Abbatibus, aliisque Prælatibus ac Literatis, etiam Laicis, in utroque jure bene versatis, de quibus ei videbitur, degradare possit, etiam actu, & realiter solus Episcopus proprius confirmatus & consecratus, non tamen excluso Capitulo Cathedrali, nisi Episcopus præscripsisset, ut possit in puniendis & corrigendis subditorum excessibus sine consensu aut consilio sui Capituli procedere, Franc. in *cit. c. quoniam. n. 1.* & in fine Pirh. *n. 89.*

4. **R**esp. Quartò: Clericorum in Sacris constitutorum ob Hæresin ad perpetuos carceres aut triremes damnatorum degradatio, etsi de jure communi esse debeat actualis & realis, eos tamen ex consuetudine Tribunalis generalis, Inquisitionis Romanæ, ordinariè non nisi verbaliter degradari; testatur Farin. *l. c. q. 199. §. 2. n. 16.* Clerici tamen minorum Ordinum, etiam si tradantur Judici sæculari, ab eo damnandi ad mortem, non degradantur priùs reali-

realiter, sed solum verbaliter, Farin. num. 17. Pirh. l. c. arg. cit. C. quoniam.

5. Resp. Denique tametsi aliis regulariter non tollatur poena delicti per poenitentiam, juxta L. 6. ff. de furtis. redeuntes tamen ad fidem Hæretici in continenti sponte (secus si ex intervallo, & non sponte, sed metu poenæ & probationum) evadunt poenam, saltem mortis, modo tamen etiam tunc hæresim abjurent, & congruam satisfactionem præstent. Abb. in C. ad abolendam, n. 5. & 6. Menoch. de arb. cas. 37. num. 10. Pirh. h. t. num. 86. Porro hi redeuntes ab hæresi abjurare debent hæresim, non tantum, quam tenuerunt, sed & omnes quascunque alias Hæreses, aliàs non recipiendi. Farin. q. 194. n. 4. 12. & 13. & quidem publicè, si Hæreticus manifestus & Hæresim publicè professus. Item per scripturam manu propria abjurantis, vel per Notarium confectam, & ab abjurante subscriptam c. 8. & seq. c. 1. C. maximum. l. 9. 7. cujus abjuracionis forma habetur c. 42. dist. 2. de consecrat. & si abjurans nesciat scribere, sufficit Notarium se subscribere in præsentia testium audientium abjuracionem ore proprio rei factam, ut Farin. q. 197. num. 15. Si verò Hæreticus recuset abjurare ad arbitrium Archi-Episcopi aut Inquisitorum, Judici sæculari ut pertinax & impœnitens relinquendus, modo convictus de Hæresi, vel in ea deprehensus, alioquin non statim tradendus Curia sæculari, sed prius excommunicandus, & si per annum in excommunicatione steterit, condemnandus, Pirh. l. c. ex Farin. l. c. n. 34. & 35. Et hæc de degradatione ob hæresim. De cætero quæ spectant ad degradationem in genere, etiam ob alia crimina, ejusque executionem, dicentur ad tit. 37. de poenis.

Quæst. 169. Quæ poena Ecclesiastica statuta de Hæresi suspectis?

1. Resp. Primò in genere: Suspecti de Hæresi, nimirum ob factum aliquod affine Hæresi, nisi de facto illo congruè ad suspicionis & personæ qualitatem coram Episcopo se purgaverint, subfunt excommunicationi, & sunt vitandi, & si perstiterint per annum in illa excommunicatione, condemnandi & puniendi tanquam convicti de Hæresi c. 9. h. t. Abb. ibid. num. 8. & arg. c. 13. h. t. Barbof. ibid. n. 8. Pirh. h. t. n. 86. in fine.

2. Resp. Secundò: In specie leviter suspectus, nimirum ex levibus indiciis (qualia sunt, ex quibus, non frequenter, sed rarò concluditur ad crimen suspectum, Castrop. tr. 4. d. 7. p. 1. n. 1. & qualia is ibidem, ex quibus quis in fide reddatur leviter suspectus, partim secundum communem Doctorum opinionem, partim ex Jure & Lege sic statuyente, plura enumerat) non est condemnandus reus Hæresis, cum levia indicia modicæque conjecturæ movere non debeant virum prudentem ad Judicium ferendum de tam gravi crimine. Castrop. l. c. n. 4. citatis Simancas. de Cathol. instit. tit. 50. num. 28. Eymer. p. 2. directior. q. 55. n. 2. Roias. tr. de Heret. p. 2. assert. 6. n. 148. Farin. q. 187. n. 26. An verò sufficiat talis suspicio ad inquirendum specialiter contra aliquem ipsumque interrogandum de fide, controversum est. Affirmant Scaccia tract. de Judic. c. 59. n. 2. Roias. l. c. n. 20. Calderin. de Heret. filis. n. 10. Paris. l. 4. conf. 2. n. 100. Decian. tract. crim. l. 5. c. 20. n. 21. Mascard. de prob. l. 2. concl. 861. n. 3. & alii apud Castrop. n. 5. Limitant alii, & admittunt de homine vili & improbo, negant de homine honesto, nobili, religioso, utpote, quem sola inquisitio gravissimè læ-

dit & maculat. Alii etiam, ut Clarus part. crim. §. fin. q. 6. n. 6. Menoch. de præsump. q. 100. n. 2. & seq. Nav. L. 5. h. t. conf. 2. n. 8. negant de homine vili; eò quòd inquisitio & examinatio de credulitate alicujus institui nequit; quin de ejus re- & fide dubitetur, dubitare autem de alicujus infidelitate nunquam licet ob levia indicia. Denique aliter distinguit Castrop. num. 7. & admittit, si levis suspicio oriatur ex delicto, cui à jure vel consuetudine annexa est talis suspicio; eò quòd tunc directè examinatur tantum super delicto causante talem suspensionem & c. suspensionem autem solum in consequentiam, unde examinato nulla irrogatur injuria, cum non imponatur illi alia suspicio, quam quæ ei à jure imposta est. Negat verò, si delictum tale non est, sed quòd solum ex opinione Doctorum ingerit talem suspensionem. Ex quo infert num. 8. leviter suspectum suspensione probabili & juridica condemnari debere ad abjurandum de levi, ut tali abjuracione purget suspensionem contractam, ut Eymericus l. c. num. 9. & 10. Simanc. l. c. tit. 1. rub. de abjurat. n. 18. 21. & seq. Scaccia. l. c. c. 59. n. 10. Decian. l. c. c. 47. num. 2. Farin. q. 187. n. 31. ut autem condemnatio & abjuratio taliter leviter suspectis inferatur, delictum, ex quo oritur talis suspicio, debet esse plenè probatum; cum aliàs non sit vera suspicio, aut poenà digna, Masc. l. c. n. 7. Farin. n. 34. Menoch. l. c. conf. 82. n. 155. Castrop. n. 9.

3. Resp. Tertio: valde seu vehementer suspectus de Hæresi, nimirum ex verbis & factis efficaciter & frequenter Hæresim concludentibus, ut Castrop. num. 2. varia horum verborum & factorum exempla adducens ex Eymer, primò condemnari potest ad abjuracionem de gravi; cum ea suspicio non videatur alià vià purgari posse. Decian. l. c. Eymer. l. c. num. 9. & 12. Farin. num. 40. Castrop. num. 10. item damnari potest, in aliqua extraordinaria poena, vel pecunia, vel trimeris, vel fustigationis pro qualitate personæ & delicti, ex quo oritur suspicio; hoc enim ipsum est, quòd punitur, Farin. num. 41. Poena in directior. p. 2. in Comment. 20. vers. sed hanc. Suar. de fide. d. 23. f. 2. n. 5. Simanc. l. c. tit. 50. rub. de præsump. n. 21. Castrop. l. c. Si suspicio vehementer oriatur ex favora, receptione & c. Hæreticorum & c. puniuntur, hi suspecti poena statuta fautoribus, receptatoribus Hæreticorum, de quo vide Castrop. num. 11. & dicta partim supra, partim dicenda infra de poenis temporalibus eorum.

4. Resp. Quarto: Suspecti de Hæresi maxime & violenter nimirum suspensione orta ex verbis vel factis arctantibus Judicem ad credendum sic facientem vel dicentem, v. g. Hæreticis exhibentes reverentiam, consolationem, communionem ab iis recipientes, C. quicumque h. t. in 6. in causis fidei excommunicati, in excommunicatione insorescentes per annum; contumacia, h. t. in 6. In purgatione Canonica sibi in causa fidei indicta deficientes, C. inter consuetudines. de purgat. Canonica. Hæreticos visitantes, & ab iis visitationes recipientes, dona iis mittentes, & ab iis recipientes, C. accusatus. §. ille. h. t. in 6. hi, inquam, ut Hæretici damnati possunt; quia est præsumptio juris & de jure non admittens probationem directam in contrarium, juxta Eymer. cit. n. 10. Poena l. c. Farin. num. 46. C. quicumque. C. contumacia. C. filii. h. t. in 6. Castrop. l. c. num. 12. admittens tamen probationem indirectam, dum suspectus v. g. vult probare, testes examinatos falsum dixisse, vel indicia,

ex quibus sumpta hæc suspicio, esse falsa. Simanc. l. c. iii. § 1. rub. de probat. n. 13. Farin. n. 50. qui tamen n. 51. ait modum nihilominus procedendi in iudicio contra sic suspectum esse eundem, qui est contra suspectum de vehementi.

5. His omnibus non obstantibus, non est condemnandus ut Hæreticus, aut etiam ut de ea vehementer suspectus, qui metu gravi cadente in virum constantem v. g. metu tormentorum & mortis, exterius negat fidem, etsi peccet graviter; eò quòd cum Hæresis consistat in voluntario recessu à Catholica veritate, non præsumatur sic coactè recedens recedere voluntariè à fide; ac ita talis metus purgat suspensionem Hæresis, ita cum Simanca l. c. iii. 17. num. 29. & l. c. modo cessante tali metu statim signa doloris ostendat, & patrati sceleris poenitentiam exposculet, ne aliàs præsumatur adhuc prius ex animo consensisse & ratum habere turpem illam recessum. Unde & tunc ad abjuracionem compellendus tanquam de Hæresi vehementer suspectus. Sic AA. cit. Penia l. c. Simanc. num. 37. Farin. q. 183. à n. 26. Azor. instit. mor. p. 1. l. 8. c. 9. in fine. de cætero, secus est de metu non ita gravi (pro cuius exemplo Castrop. ponit metum infamiae, exilii, fustigationis non ita gravi) quia non videtur sufficiens in tam gravi crimine ad excludendam ejus suspensionem præsertim respectu Episcopi, Clerici, Monachi, Theologi, etsi ad hoc sufficeret respectu foeminae, pueri, aut plebei.

Quæst. 170. An quoque de Jure Civili incurrant infamiam & inhabilitatem ad Honores & Officia & Actus Civiles?

1. Resp. Primò: Infamiam, quæ poena est temporalis, incurrunt quoque Hæretici Jure Civili, ut constat ex Auth. Gazaros. C. h. t. ubi omnes Hæreticos utriusque sexus, quocunque nomine censeantur, perpetua damnantur infamiam. Item ex L. Manicheos. L. qua de Samaritanis. amb. credentes, fautores, receptores, qualiterque incurratur, dictum est supra.

2. Resp. Secundò: Hinc quoque de Jure Civili inhabiles sunt ad honores, officia publica & omnes actus Civiles, ita ut, per citata jura, si quis Hæreticorum, eorumque fautorum &c. ad honorem, dignitatem, aut officium publicum assumatur, vel aliquem ex actibus paulò post specificandis similibusve exerceat, omnia sint nulla & irrita. Sic itaque in specie creati non possunt Civitatum defensores. L. jubemus. C. Episcop. audien. nec ad consilia vocari, juxta Auth. Credentes C. h. t. ut Ricciul. de jure personar. L. 5. c. 20. num. 7. Sanctarel. de Hæres. c. 25. num. 11. vers. Hæretici. apud Barb. in C. excommunicamus. h. t. num. 26. nec esse possunt testes, Barb. num. 27. citatis Menoch. conf. 149. n. 28. Rebuff. de repro. test. n. 226. Farin. de Hæres. q. 56 n. 206. Sanctarel. l. c. nec esse consiliarii aut alii Ministri publici, Farin. q. 89. à n. 43. eoque teste Canonista omnes, nec consecui gradum Doctoris, esseque Judices & Advocati. Auth. Credentes. h. t. Barb. cit. n. 26. Sanctarel. l. c. Ricciul. l. c. n. 11. § 13. nec esse possunt milites, ex L. quicumque. §. nullum. C. h. t. aliique, adducti per Decian. L. 6. c. 43. n. 4.

Quæst. 171. An & qualiter Hæretici sint intestabiles, institui Heredes, & ab intestato succedere nequeant?

1. Resp. Ad Primum: Hæretici nec testamentum, nec codicillum, nec aliam voluntatem ultimam facere possunt. C. excommunicamus, §. Cre-

denes. h. t. qui textus, etsi loquatur expressè de Fautoribus & Defensoribus Hæreticorum, à fortiore tamen de ipsis quoque Hæreticis intelligendus est, juxta omnes. Concordat Jus Civile. L. Manicheos C. h. t. §. 5. ubi ergo scriptura illius irrita sit, sive testamento, sive codicillo, sive epistola, sive alio genere reliquerit voluntatem &c. item L. Ariani. L. fin. Auth. Credentes. C. h. t. rationem reddit Castrop. tract. 4. d. 5. p. 26. n. 1. quia omnia illorum bona à die commissi criminis addicta sunt fisco, de quo paulò post. Extenditur responsio primò, ut testamentum, codicillus, fideicommissum sint nulla, etsi facta ad pias causas; quia jura indistinctè loquuntur. Farin. q. 190. §. 6. num. 92. Barb. l. c. n. 29. Pirh. n. 74. Item, etsi facta in favorem filiorum, eorumque orthodoxorum, Gloss. in C. cum secundum leges h. t. in 6. Simanc. de Catholicis. tit. 9. n. 4. Barb. l. c. n. 30. Secundò, ut extendat se ad testamentum militare. L. fin. C. h. t. ut testamentum non convalescat post secutam poenitentiam Hæretici, Farin. n. 93. Pirh. l. c. Tertiò, ut secundum probabilem, quam tenent Covar. in clem. furiosus, p. 1. §. 2. n. 2. Penia l. c. p. 2. comment. 165. Peregrin. de jure fisci, L. 5. tit. 1. n. 172. Barb. l. c. testamentum sit ipso jure nullum ante sententiam, tam declaratoriam quam condemnatoriam, ita ut secuta sententia declaratoria criminis, retrahatur ad diem commissi criminis, & ab illo testamentum censeatur nullum. Contrarium tamen fortè probabilius sentientibus Molin. de 7. §. 7. Tom. 1. d. 95. post med. Sanch. L. 2. mor. c. 24. n. 3. Valsq. l. 2. d. 171. c. 1. n. 21. Pirh. h. t. num. 74. Castrop. l. c. Farin. q. 190. n. 89. in fin. ex ea ratione, quòd Hæreticus non privetur Dominio utili suorum bonorum, & potestate transferendi ea in alios, donec sententia, saltem declaratoria criminis, succedat, adeoque sicut vi hujus potestatis potest bona sua validè etsi revocabiliter alienare, ita id etiam poterit testamento; ita Castrop. qui etiam subdit: Se non credere, quòd tradit Farin. n. 93. nimirum Hæreticum poenitentem & Ecclesiae reconciliatum non posse testari de bonis acquisitis post abjuracionem, eò quòd sententia confiscationis bonorum extendat se solum ad bona habita ante abjuracionem, & non ad habenda post illam. Posse nihilominus testamentum ante sententiam juxta hos posteriores AA. validum invalidari per sententiam, admittunt iidem. Reiffenst. h. t. n. 299. eò quòd in C. excommunicamus dicitur: Sit intestabilis; quo verbo futuri temporis importari sententiam ferendam volunt.

2. Resp. Ad Secundum: Privantur quoque omni successione ab testato, sive institui nequeunt Hæredes, Legatarii, aut quicumque capere ex testamento, aut ex alia voluntate ultima. Sed neque illius successione ab intestato capax est, Farin. l. c. Calder. tract. de Heret. rub. de poenis Hæres. n. 2. Simanc. de Cathol. instit. tit. 46. n. 55. Castrop. cit. p. 26. n. 2. &c. juxta L. Manicheos. C. h. t. §. 1. in fine, ubi: Ipsos quoque volumus ab omni liberalitate & successione, quolibet titulo venientes. L. Ariani. C. eod. Proinde generaliter procedit responsio: sive successio deferatur jure communi, sive jure militari, id est, ultima voluntate militis, sive jure fideicommissi, institutionis aut particularis Legati Barb. in C. excommunicamus. num. 32. Ricciul. l. c. L. 5. c. 27. n. 3. & 4. Extenditur insuper specialiter, ut procedat, etiamsi deferatur per viam contractus seu donationis inter vivos, L. Ariani C. h. t. §. cunctis. Farin. q. 190. n. 96. Sanch. l. c. l. 2. c. 14. n. 36.

n. 36. Azor. p. 1. L. 5. c. 8. q. 1. Barb. Castrop. l. c. Pirh. n. 75. Item etiam si successio aut relictum deferatur vi majoratus seu primogeniturae. Meres. *tract. de majorat. p. 1. q. 1. n. 95.* Sanch. n. 32. Ricciul. num. 6. Barb. l. c. Item extenditur juxta communiorem, quam tenent Valq. *in opusc. mor. c. 9. §. 4. du. 2. n. 122.* Farin. *cit. q. 190. n. 102. §. 104.* & plures apud illum præcipuo argumento desumpto ex *C. excommunicamus*, quod etsi expressè loquatur de fautoribus, receptoribus Hæreticorum (qui fictione juris sunt Hæretici) efficacius tamen de his intelligendum, ita ut Hæreticus tanquam incapax privetur Hæreditate & legato à tempore durantis Hæresis, adeoque statim à commissione illius, etiam ante Sententiam declaratoriam illius, ex qua sententia sequitur, teneri Hæreticum durante hæresi sibi delatam Hæreditatem & legatum restituere seu potius relinquere Hæredibus ab intestato venientibus; quia cum ipse sit incapax illius, non habet titulum ad retinendum. Neque etiam ea cedenda fisco, juxta *L. si quis mihi bona, ff. de acquir. Hered. & L. 1. C. de Hered. instit.* quam sententiam in judicando & consulendo tenendam esse ex eo præcisè, quia communis est, ait Castrop. l. c. n. 6. etsi censet nullo jure probari Hæretici per sententiam non declarati incapacitatem succedendi. Nihilominus contrariam sententiam, nimirum Hæreticum ante sententiam condemnatoriam aut declaratoriam non esse incapacem, & hinc non debere Hæreditatem aut legatum relinquere Hæredibus ab intestato, aut etiam fisco, tenent Lessl. *L. 2. c. 10. n. 52.* Sanch. l. c. c. 14. §. 31. & 34. eò quòd durum videatur sponte ante præceptum Judicis Hæreditatem aut legatum restituere. Ad quòd tamen bene dicit Pirh. quòd, licet durum sit privare se ipsum Hæreditate aut legato jam adito & obtento, secus tamen sit, de iis non aditis & obtentis, quorum ipso jure redditus est incapax. Atque ex his jam sequitur, quòd juxta sententiam priorem non tantum possit, sed & debeat repudiare Hæreditatem oblatam; secundum hanc posteriorem verò sententiam, etsi plures Doctores censent eam repudiari non posse; quia talis repudiatio cedere videtur in fraudem fisci (utpote, qui post latam sententiam Hæreticum tanquam indignum Hæreditate, eà privare potest) licitè & validè eam repudiari posse, ut cum Valq. *opusc. de testam. c. 9. du. 6. num. 24.* Castrop. l. c. num. 8. eò quòd Hæretico solum prohibitum sit alienare, quòd ejus est, & fisco obligatum, non autem omittere acquirere, quòd alienum est, & fisco obvenire potest, qualis est in hoc casu, Hæreditas. Extenditur denique ad donationem inter vivos, ita ut, sicut Hæreditatis & legati est incapax Hæreticus durante Hæresi, sic & hujus donationis, ita ut teneatur donanti restituere, nec publicanda sit per fiscum, ita Host. *inc. in eos. h. r. v. nihil conferant.* Azor. p. 1. L. 5. c. 8. q. 1. Farin. q. 190. num. 96. Castrop. l. c. n. 10. dicens communem, quamvis num. 11. subjungat, se credere attento rigore juris, probabilis validam esse talem donationem, neque Hæreticum ante sententiam obligatum esse restituere, sententià verò secutà pertinere ad fiscum.

2. E contra limitatur responsio primò in Hæretico absoluto ab Hæresi & reconciliato Ecclesiæ; cum per eam reconciliationem cesset ista incapacitas, & nanciscatur utramque testamenti factionem, ut & testari, & hæres institui possit, Sanch. *cit. c. 14. n. 40.* Ricciul. *cit. c. 27. n. 17.* Barb. l. c.

n. 33. Castrop. l. c. n. 7. An verò ad hoc sufficiat, Hæreticum pœnitere, an autem requiratur, ut etiam absolvatur, controversatur. Posterius sentit Valq. l. c. c. 9. §. 4. du. 2. n. 123. Eò quòd quam diu non absolvitur, censetur in Hæresi perseverare. Priùs, nimirum solum pœnitentem non tantum in foro conscientiæ, ut docet Sanch. l. c. sed & in foro exteriori, dum de verà pœnitentia constat, capacem esse Hæreditatis, credit Castrop. eò quòd licet excommunicatio tollatur per absolutionem, & non per pœnitentiam, Hæresis verò solà pœnitentià, incapacitas autem succedendi non proveniat ab excommunicatione, sed ab ipso peccato Hæresis. Secundò in legato alimentorum, cujus Hæreticus capax est, Barb. l. c. citatis Sardo *de aliment. tit. 9. q. 33. n. 7. & seq.* Molin. *tract. 2. d. 154. Col. 2. vers. de jure Civil.* Borgnin. *tract. de usufr. n. 238.* Ricciul. *cit. c. 27. n. 19.* contra Menoch. *Conf. 185. num. 8.* idque non tantum post pœnitentiam & absolutionem ab Hæresi, ut Sanch. l. c. n. 43. in quantum censet, illorum quidem capacem esse Hæreticum pro tempore, quo durat Hæresis, sed ea usurpare posse fisco, si, cum pronunciavit sententiam condemnatoriam invenit inter delinquentis bona, quia illa sunt bona illius præsentia, sed ea pro tempore, pro quo perseverat in Hæresi, ut Castrop. num. 9. dum credit, eam non publicari seu confiscari, & hinc si illorum capax est tempore Hæresis, non fisco, sed Hæredibus ab intestato debita, & quidem irrevocabiler.

Quest. 172. An & qualiter confiscatio bonorum sit pœna Hæreticorum, & qualiter fieri possit, & cui bona confiscata applicanda?

1. Resp. Primo: Pœna Hæreticorum quocunque nomine venientium; tam Jure Civili quam Ecclesiastico ipso facto statuta à die commissæ Hæresis est confiscatio bonorum, ita ut filiis etiam Catholicis in nullo successio relinquantur, ut cum omnino communi & claris textus utriusque juris *auth. Gazaros, C. h. r.* ubi: *Censentes, quod bona talium (Hæreticorum) confiscentur, nec ad eos amplius revertantur, ita, ut filii eorum pervenire non possint &c.* ubi etiam ratio verbotens desumpta ex *C. vergentis h. r.* (per quòd hæc lex ex toto canonizata est) redditur, nimirum quòd cum reorum criminis læsæ Majestatis bona dicto modo confiscentur, *L. quisquis, C. ad Leg. Jul. Majestatis, quanto magis, qui aberrantes à fide Domini Dei Filium Jesum Christum offendunt à Capite nostro, quod est Christus, debent distinctione præcindi & bonis temporalibus spoliari &c.* & cum Leges secundum h. r. in 6. ubi bona Hæreticorum ipso jure de Peccatum confisio decernimus confiscata. Lessl. *de Inst. L. 2. c. 29. n. 8.* Sanch. *in Decal. c. 19.* Farin. *pr. crim. p. 1. q. 28. n. 10. & 11.* Menoch. *de arb. cas. 574. n. 4.* & alii magno numero citati à Barb. *in C. vergentis. n. 2.*

2. Resp. Secundò: Notando cum Castrop. *tr. 4. d. 5. p. 1. n. 2.* in executione hujus confiscationis leges non Civiles, sed Ecclesiasticas spectandas; cum Hæresis sit crimen merè Ecclesiasticum. *C. inquisitionis. §. prohibemus h. r. in 6.* dum autem crimen est Ecclesiasticum, tam Laici quam Clerici subduntur Legibus, & jurisdictioni Ecclesiæ. *C. licet de foro compet. junctà Gloss. v. vacante Imperio.* Unde Principes & temporales Domini contra voluntatem Ecclesiæ confiscationis pœnam nequeunt exequi. Quid autem iidem possint, latà per judicem

cem Ecclesiasticum sententiâ declaratoriâ criminis, mox dicitur.

3. Resp. Tertio: tametsi igitur confiscentur, & confiscata sint hæreticorum bona à die commissæ hæresis, quo ipso jure absque ullâ sententiâ Judicis condemnatoriâ, intellige tam criminis quam pœnæ, non secus ac in crimine læsæ Majestatis humanæ, ut cum Gl. in C. cum secundum h. t. in 6. V. ipso facto. Franc. ibid. §. confiscationis. not. 1. Sanch. l. 2. mor. C. 14. n. 1. testans de communi omnium consensu recepta, Pirh. h. t. n. 60. nihilominus tamen requiritur sententiâ Judicis, quâ declaratur, quis reus hæresis, antequam fiat executio, & in præsentem in pœnam delicti spoliatur possessione bonorum suorum; nisi fortè crimen esset ita notorium, ut nulla tergiversatione clari posset, ut Abb. in C. cum ab homine. de Judic. n. 29. Farin. in C. 1. de constit. n. 45. Nav. Conf. 20. h. t. n. 5. Pirh. n. 58. sententiâ enim declaratoriâ in iis tantum requiritur, ut conflet de crimine, unde, si de eo jam constet, expectanda non est hæc sententiâ, post latam verò sententiâ declaratoriâ illam criminis statim posse fieri executionem per Judices Sæculares, & bona per illos occupari absque alio processu, imò sine alio mandato Judicis Ecclesiastici, eò quòd illis ex hac sententiâ acquisitum sit jus illud occupandi illa, altruit Pirh. l. c. not. 2. atque ita necdum dici posse videtur, executio fieri purè per Judices Sæculares, si jus illud occupandi ita acquisitum per sententiâ illam latam à Judice Ecclesiastico. Fieri autem potest hæc executio etiam post mortem hæreticorum, si prius accusati de hæresi, non nisi post mortem convicti & condemnati fuerint; non enim pendente accusatione mortui crimen extinctum est, quin contra hæredes continuari possit, quin & inchoati accusatio, in ordine, ut bona defuncti cedant fisco. Arg. C. accusatus. §. in eo. h. t. in 6. Gl. ibidem. v. porro in figuratone. Franc. ibidem §. in eo. Farin. tr. de hæresi. q. 190. n. 9.

4. Resp. Quarto: sed neque ante latam sententiâ declaratoriâ criminis hæreticus amittit dominium & administrationem bonorum, quo jure secundum probabiliorum, ut videtur, quam tenent Molin. l. c. d. 95. n. 22. Sanch. l. 2. mor. c. 22. n. 3. & 4. & plures apud illum contra Azor. & Farin. eò quòd ex illo, quod confiscatio illorum à die commissi criminis ei sit annexa solùm, sequatur bona ab eo die realiter esse obligata & hypothecata tacitè fisco, quòd bene stare potest cum Dominio, non secus dominium rei hypothecatae est penes debitorem, etsi res sit obligata Creditori, post sententiâ tamen declaratoriâ hæresis confiscatio actualis seu privatio & amissio retrahitur ad diem commissi delicti, ac si illo die lata fuisset, unde bona interea alienata fisco restitui debent unâ cum fructibus perceptis, & alienationes contra illasque interim initi rescindi, ut Sanch. n. 33. dicens receptissimum apud utriusque Juris DD. & Theologos, nisi possessio bonorum defuncti fisco obstrictorum sit contra fiscum præscripta, ad quod requiruntur anni 40. vel nisi alienationes sint necessaræ ad alendum se & familiam solvendaque debita. Ex quibus jam inferitur, non esse obligationem ante sententiâ bona offerendi fisco, ut Barb. in C. urgentis. h. t. n. 3. citatis pluribus, & Authores mox citandi, nec delinquenti à Principe imponi posse, ut is in se ipsum tam gravem pœnam exequatur, privando se possessione bonorum suorum, cum per legem ad ejus executionem obligare sit extra potestatem Legislatoris, quia bono communi non expedit, dum talis obligatio sit humanæ infirmitati contraria, &

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.

hinc multis transgressionibus exposita, & ita tenent Covar. 4. Decret. p. 2. c. 6. §. 8. n. 10. Gometz. l. 3. var. C. ult. n. 3. Azor. l. c. p. 1. l. 5. c. 7. q. 1. & 2. Sanch. l. c. n. 7. Suar. de fide d. 22. f. 3. n. 3. Farin. q. 190. n. 23. & alii, quos citat & sequitur Castrop. l. c. p. 18. n. 2. Item Pirh. h. t. n. 62. sed neque admittenda distinctio, quâ aliqui volunt esse obligationem spoliandi se bonis, dum delictum est publicum, secus, si est occultum, cum lex confiscans bona loquatur æquè de delictis occultis ac publicis, ita Castrop. n. 3. cum Suar. Farin. qui etiam addit, non esse illam obligationem, etiamsi quis crimen suum confessus esset in Judicio, quinimò etiamsi lex aliqua diceret, non esse opus sententiâ declaratoriâ, ut quis amittat & per se tradat sua bona, eò quòd, ut dictum, talis sit nimis acerba & regulariter ultra vires humanas, & bono communi non expediens, adeoque intelligenda lex talis de sententiâ declaratoriâ pœnæ, ita ut hæc censeatur incutia sine hac sententiâ, non tamen sine aliqua sententiâ declaratoriâ criminis, ut Vasq. l. 2. d. 170. à n. 21. Sanch. l. c. n. 20. Gometz. Castrop. l. citat. sed neque ante hanc sententiâ fisco ea bona occupare potest, ut Vasq. l. c. r. 4. n. 15. Sanch. n. 18. quamvis, ut cum Suar. notat Castrop. l. c. Fisco ante hanc sententiâ bona illa alteri tradere possit custodienda, ne auferantur.

5. Resp. Quinto: latâ sententiâ criminis declaratoriâ, executioni nequit resistere, utpote tunc justæ ac debitæ adeoque ea ex proposito occultare, & alteri custodienda tradere nequit, nec fisco ea occupare possit; quia hæc est positiva resistentiâ. Sanch. cit. c. 22. n. 11. Bonacina d. 3. de contract. q. 8. p. ult. §. n. 5. Castrop. l. c. n. 5. testans de fere communi. Item interrogatus de bonis, quæ habet & fisco jam applicatis, debet ea manifestare, quòd nisi faciat, executioni sententiæ positivè resistit, peccatque contra justitiam adversus fisco, qui ratione dominii acquisiti per sententiâ jam jus habet in delinquentis bona, adeoque & jus obligandi delinquentem, ut de eis interrogatus veritatem dicat. Sanch. l. c. Azor. cit. c. 8. q. 4. Castrop. l. c. Idemque, ut iidem, dicendum de hærede & possessore, penes quem talia bona existunt. Si verò condemnatus bona illa interrogatus non occultat, nec resistit, si auferantur, sed potius ea petita paratus offerre, satisfacit absque eo, quòd ea ultroneè seu non petita offerat; cum sententiâ (aliàs durissima, ut dictum) non obliget ad ea deferenda fisco, sed solùm justribuat fisco ea capiendi, Azor. Govar. LL. cit. Suar. l. c. S. 2. in fine Sanch. l. c. n. 8. in qua tamen sententiâ, ut ait Castrop. n. 6. communi difficultatem facit ex eo, quòd, cum facta condemnatione delinquentis jus nullum in illis bonis habeat, sed illud totum translatum sit ad fisco, & si hic ea non petat, delinquentis ea non retinere possit, multòque minus ea alienare, aut in usus proprios convertere.

6. Resp. Sexto: bona Clericorum confiscata ob hæresim patrimonialia tam immobilia quam mobilia, secundum Gloss. in Clem. 2. h. t. V. Ecclesiasticum. Lopez. in præf. crim. Can. c. 117. in addit. Liu. F. V. applicantur. Sylv. V. hæreticus. r. n. 13. Farin. de hæresi. q. 190. §. 11. n. 154. n. 37. & 38. Pirh. n. 68. Barb. in C. excommunicatus. h. t. n. 8. & alios apud illum, applicanda sunt fisco Ecclesiæ Episcopalis, in pios usus distribuenda, secundum alios (quorum sententiâ approbat Covar. l. 2. res. sol. C. 9. n. 12. cum Capones dicentes applicanda Clericorum hæreticorum bona Ecclesiis non loquantur de bonis, de quibus si aliàs non hæretici testari

testari possunt) applicanda fisco Principis, idem ii sentiunt de bonis eorum quasi patrimonialibus, de quibus etiam liberè testari possunt, quæ acquiruntur non ex fructibus beneficii, sed ratione alicujus ministerii Ecclesiastici, v. g. promissis legendis administratione Sacramentorum, sepeliendis defunctis, bona verò ab iis acquisita intuitu beneficii Ecclesiastici tanquam indubitatum juxta *C. excommunicamus. §. damnati. h. t.* debere applicari Ecclesiæ, cui serviverunt, tenent à fortiore præter Authores paulò ante citatos Sanch. *l. c. c. 20. n. 24.* Clar. *V. hæresis. n. 13.* Valq. *1. 2. d. 169. c. 2. n. 19.* Azor. *l. c. c. 12. q. 14.* Peña *in director. inquisit. p. 3. Schol. 154.* Covar. *l. c. Sanctarel. de hæres. c. 23. n. 2.* ubi etiam, quòd quando clericus à Curibus Ecclesiis stipendia accepit, ejus bona confiscata pertineant ad omnes illas Ecclesias juxta proportionem stipendii accepti. Quod si hæreticus est Laicus, bona illius confiscata pertinent ad fiscum Principis Sæcularis, ita tamen, ut ab hoc istiusmodi executio fieri nequeat, nisi prius fuerit lata sententia declaratoria criminis per Judicem Ecclesiasticum, juxta *C. cum secundum, h. t. in 6.* & dicta à nobis paulò supra. Porrò hic notandum ex Castrop. *l. c. p. 23. n. 2.* quòd, cum punire hæresim tanquam crimen purè Ecclesiasticum tam in Laicis quam Ecclesiasticis spectet ad Pontificem, & inter pœnas illius sit confiscatio bonorum in imponenda illà & exequenda, adeoque etiam in determinanda applicatione bonorum confiscatorum constitutiones Pontificiæ servandæ sint, & præferendæ aliis Principum constitutionibus contrariis, ac proinde constitutiones, si quas quòd ad hanc applicationem observandas, quandoque Pontifex ad speciales Provincias & personas dirigit, hætanquam leges universales pro tota Ecclesia observandæ, ut constat ex pluribus Legibus Corpori juris insertis, quæ non nisi ad speciales personas directæ fuerunt, quibus tamen non obstantibus, attendendæ sunt, & servandæ diversorum locorum consuetudines diversæ quòd ad hanc applicationem præscriptæ, dum à Sede Apostolicâ non reprobantur, dum etiam ea applicatio ad Inquisitores aliosque Ministros Pontificis, quibus concessum de hæresi iudicium tanquam accessoria condemnationi, spectat Pirh. *h. t. n. 73. in fine.*

Quest. 173. Quenam bona hæreticorum obnoxia confiscationi, quanam non?

I. Resp. Ad primum, primò in genere: omnia bona, tam mobilia, quàm immobilia, jura & actiones hæretici propria dum hæresim committit, confiscantur ipso jure, *L. Manichæos Valq. 1. 2. d. 96. n. 3.* Sanch. *cit. l. 2. c. 14. n. 1. 2.* Suar. *l. c. d. 22. f. 5. n. 4.* Castrop. *tr. 4. d. 5. p. 2. n. 2.* secus est de bonis, quæ sunt alterius, etsi in potestate hæretici. Item de bonis, quæ fuerunt hæretici, sed non sunt illiustempore delicti, quia ea alienavit donatione simplici aut contractu, nisi alienavit in fraudem fisci, quia tunc nulla est donatio vel venditio, sed revocatur à fisco, Farin. *in pr. crim. q. 164. n. 48. §. 50.* Castrop. *cit. p. 2. n. 3.* præsumitur hæc fraus, si facta alienatio statim, ac delictum committitur, nisi necessitas alienandi appareat. Menoch. *L. 3. præsump. 127. n. 17.* Gomez. *Tom. 3. Var. c. 14. n. 4.* Castrop. *l. c. n. 4.* contra Fabium in *Instit. §. item, quis in fraudem à n. 7.* item, si fiat donatio omnium bonorum vel majoris partis eorum, Menoch. *præsump. 124. n. 7. §. 8.* Mascard. *de prob. concl. 558. n. 1. §. 2.* Castrop. *n. 4.* idque etiam, si donatio facta in-

terpellatis vicibus & diversis personis, Menoch. *n. 10.* Gomez. *n. 21.* Idem est de alienatione bonorum meliorum & pretiosorum, Menoch. *n. 9.* Gomez. Castrop. *LL. cit.* secus est in venditione majoris partis bonorum, aut etiam si venditio omnium bonorum facta est justo pretio, vel parùm minori absque omni occultatione. Gomez. *n. 8.* Castrop. *l. c.* Item fraus præsumitur, si facta donatio vel venditio personæ conjunctæ sanguine vel amicitia, à qua donatum vel venditum facilè recuperari potest. Menoch. *n. 23.* Castrop. *l. c.*

2. Resp. Ad primum secundò: bona sub conditione donata ab hæretico purificata conditione, dum hæresis seu delictum committitur, obnoxia sunt publicationi seu confirmationi. Farin. *de hæres. q. 190. n. 12.* Suar. *l. c. n. 3.* Simanc. *de Cathol. Instit. c. 9. n. 9.* Castrop. *l. c. p. 3. n. 1.* dicens communem, quia dicta bona sunt donantis, quamdiu conditio non impletur, hac impleta sunt, sunt fisci ob hæresim donationis. Idem est de donatis sub conditione causâ mortis, ita ut, si donator postea fiat hæreticus; sic donata confiscantur, ac si nulla donatio facta, cum tunc, quando donatio debebat habere effectum, jam donatum non sit donantis, sed fisci, Castrop. *l. c.* qui tamen *n. 2.* fisco sibi ait, de bonis donatis absolute causâ mortis, si donata à viro uxori, ita ut talis donatio commisso delicto cæteris bonis confiscatis firma maneat, & bona illa non transeant in fiscum, non secus, ac si mors naturalis Donatoris evenisset. Pro quo citat. *L. sed si mors. ff. de donat. inter vir. & uxor. L. res uxoris. C. eod. L. quisquis §. uxores. C. ad Leg. Jul. Majest. & Bald. in L. in executorem. C. de execut. rei judic. col. 9.* Molin. *de §. §. d. 659. in fine.* Sanch. *de matrim. l. 6. d. 17. n. 5.* Farin. *q. 25. n. 130.* Ut autem talis donatio firma remaneat respectu fisci, traditionem factam requiritur, Farin. *l. c. n. 137.* Clarus. *§. donatio. q. 9. vers. Scias autem: contrarium tenente Molin. Tom. 2. d. 288. §. dubium est.* utramque sententiam hanc probabilem sentiente Castrop. *l. c.* ubi etiam contrarium sentit, de donatione facta absolute causâ mortis ab uxore, viro vel à viro alius, ita ut ea non confirmetur morte civili donantis, sed omnino dissolvatur, & bona donata transeant ad fiscum, eò quòd morte civili confirmetur donatio causâ mortis facta uxori respectu fisci sit speciale privilegium, respectu uxoris, juxta *l. res uxoris.* pro quo citat Molin. *Tom. 2. d. 289. §. disput. præced. Sanch. ubi ante n. 6.* Farin. *l. c. n. 131. & q. 164. n. 17.*

3. Resp. Ad primum tertio: debita hæretico & jura conditionata sub conditione futura descendenti ex contractu aliquo, v. g. venditionis, stipulationis, cadunt sub confiscatione, etiam si conditio impleatur prius post condemnationem. Menoch. *conf. 101. n. 25. quemad. in qq. fiscal. q. 10.* Castrop. *L. p. 4. n. 3.* Perreg. *de jure fisci. l. 5. tit. 1. n. 132.* Azor. *p. 1. l. 5. C. 7. q. 8.* Valq. *1. 2. d. 169. c. 1. n. 6.* Sanch. *L. 2. c. 14. n. 15.* & alii, quos citat & sequitur Barb. *in C. urgentis. h. t. n. 6.* ex ea ratione, quòd jus illud sicut transmissibile est ad hæreses juxta *§. ex conditionali. Inst. de V. O.* ita etiam ad fiscum, secus est de debitis hæretico ex testamento, ut est hæreditas, legarum, fideicommissum, utpote, quæ sicut transire nequeunt ad hæreses, ita neque ad fiscum, ad quem transmitti solùm possunt, quæ ad hæreses extraneos transire possunt, quia fiscus est loco hæredis extranei, per *l. 2. C. ad Leg. Jul. de vi. Sanch. l. c. Farin. cit. q. 25. n. 143.* Castrop. *cit. p. 4. n. 2.* Et quid de substitutione conditionali, quod non transf-

eat ad fiscum, si conditio purificetur post sententiam, sumitur ex *L. substitutio. ff. de acquir. rerum dominio. & L. ex facto. §. fin. ff. de vulg. & pupill. & ibi Baldus*, quem sequitur *G. Gas de crim. lese Majest. L. 2. §. 7. n. 2. Farin. l. c. n. 144. Sanch. cit. c. 14. n. 18.* de fidei commissis, si fidei commissarius decedat ante conditionis eventum, constat ex *L. legata sub condit. ff. de condit. & demonstr. de legatis conditionalibus* ea non transire in fiscum, si conditio sub qua legata impletur, post delictum, probatur manifestè ex *L. unic. c. de caduc. toll. Farin. cit. n. 144. Covar. qq. pract. C. 39. in fine. Sanch. l. c. n. 17.* quin & legatum alimentorum, etiam durante vita hantici non transire in fiscum, tenent *Bossius tit. de bonis public. n. 24. Clarus qq. pract. q. 78. vers. utem in fiscum. Farin. l. c. n. 145.* Ita tenet *Castrop. cit. n. 2.* apud quem etiam vide rationem discriminis, cur potius debita ex contractu, & non debita conditionata ex voluntate ultima transeant ad fiscum.

4. Resp. Ad secundum primò: Bona Ecclesiæ, ut domus, prædia ac similia, ex quibus Clerici redditus beneficii percipiunt, non confiscantur ob Hæresin Clericorum, qui ea possident, quin & ipso jure excommunicantur Judices illa confiscantes, *Clem. 2. h. t. post. princ.* per hos verò Judices intelliguntur ipsi Inquisitores, & eorum Commissarii seu Vicarii, etiam Episcoporum & Capitulorum sede vacante ab iis ad negotia inquisitionis deputati, vel ab iis substituti, *Gl. hic. v. in casu. Sanch. L. 2. c. 20. n. 4. & 5. Pirh. h. t. n. 71.* non tamen excommunicantur id attentantes Episcopi, aut alii Prælati jurisdictionem quasi Episcopalem habentes; quia de illis in jure, quo ad hoc non fit mentio, excommunicatio autem non est extendenda ad casus non expressos, ita *Sanch. l. c. C. 22. n. 6. Farin. de Hæresi. q. 186. num. 141. Pirh. l. c.* Extenditur dicta excommunicatio ipso jure lata, in *cit. Clem.* ad eosdem, si illicitè, seu quibuscunque modis illicitis pecuniam, aut res pecuniæ æstimabiles à delinquentibus, etiam Ecclesiæ applicandam extorquent prætextu officii inquisitionis, aut in causa fidei; secus si illicitè id faciant, aut ignorant esse bona Ecclesiæ, *Sanch. n. 7. Farin. n. 139.* & sic ea excommunicatio incurritur, si bona acquisita à Religioso professo, qui præest alicui Ecclesiæ, etiam intuitu personæ illius, applicantur fisco; cum ea sibi utpote professo acquirere non potuerit, sed Ecclesiæ, *Gl. in cit. Clem. v. Ecclesiæ. Sanch. n. 13.* ab utràque tamen hac excommunicatione, utpote non reservata Papa abolvere potest Prælatus Papæ inferior, quamvis absolutio à priore excommunicatione non permittatur Ordinariis, nisi prius iis, à quibus pecuniæ sunt extortæ, plenè sit satisfactum, *Gl. v. absolvi. Sanch. n. 18. a. 19. & 21.*

5. Resp. Ad secundum secundò: Jus patronatus (cujus non datur propriè confiscatio, sed extinctio) personale, & de se principale non includitur in confiscatione honorum, nec per se Judex Laicus potest illud confiscare, (intellige minùs propriè loquendo) seu extinguere ob defectum jurisdictionis spiritualis, sed manet penes delinquentem, donec is per Judicem Ecclesiasticum eo privetur, tanquam eo indignus, vel etiam is ipso jure post laram sententiam declaratoriam criminis illo privetur, in quo casu Ecclesia manet libera à jure patronatus, sibi oneroso, quod quidem privilegium immunitatis à confiscatione, etiam in jure expressum non sit, est tamen consuetudine receptum; ita *Rochus de jurep. v. ipse vel is. q. 29. num. 69. Clar. §. fin. Molin. de R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.*

primogen. L. 1. c. 24. n. 26. Sanch. in Decalog. L. 2. C. 19. n. 26. Farin. de Hæresi. q. 191. §. 1. num. 24. Garc. de benef. p. 5. C. 25. & seq. Lambert. L. de jurep. L. 3. q. 8. Azor. p. 1. L. 8. c. 12. q. 9. Castrop. l. c. p. 5. n. 1. & plurimi alii, quos citat *Barbol. in C. urgentis. h. t. num. 21.* quòd sitamen sint plures patronatus, Ecclesia non manet libera, sed jus patronatus pergit residere penes cæteros, utpote, qui sine sua culpa jure acquisito privari non debent, *Castrop. n. 2. cum Sanch. n. 17.* Item, si institutor juris patronatus non vocavit successores, ad quos jure hereditario cum aliis bonis transitorium esset jus patronatus, Ecclesia in dicto casu manet in perpetuum libera. Si verò vocavit successores, dixitque, ut succedat post vitam delinquentis, hoc vivente, Ecclesia manebit libera, si voluit, ut statim à commissio crimine succedat proximus agnatus, negante ei, talem dispositionem præjudicare posse fisco, tenere debent, Ecclesiam manere liberam; affirmantes verò, eam præjudicare fisco, affirmare debent, statim jus patronatus transire ad designatum successorem, *Castrop. cit. n. 2.* De cætero, si jus patronatus transire non potest ex voluntate Institutoris, seu Fundatoris Ecclesiæ ad hæredes extraneos, transire nequit ad fiscum, seu is illud usurpare non potest, quia is loco extranei Hæredis habetur, ex *L. 2. ad Leg. Jul. de vi.* ubi verò confiscatio omnium bonorum fit à Judice Ecclesiastico, ut contingit in crimine Hæresis, sive Patronus sit Laicus, sive Clericus, jus patronatus transire potest ad Hæredes extraneos, juxta *Clem. Pastoralis. §. rurs. de sent. & re judic.* confiscatione autem facta omnium bonorum à Judice Laico, (uti ea ab illo fieri potest directè jus patronatus annexum castro, alterive rei confiscatur indirectè, & manet confiscatum, seu suo modo transit ad fiscum. Si verò nulli rei confiscabili directè, sed personæ, confiscatis omnibus bonis illius personæ, manet inconfiscatum, quia non potest confiscari indirectè, seu accessoriè ad bona directè confiscabilia, cum nullis adhæreat, neque directè confiscari potest à Judice Laico, *Castrop. n. 8.*

6. Resp. Ad secundum tertio: Pensiones ecclesiasticæ non veniunt sub confiscatione omnium bonorum, facta à Judice Laico, tum quia sunt quid spirituale, tum quia pensionarius talis judicari nequit à Laico, cum sit de jurisdictione Ecclesiæ, ratione talis pensionis, *Castrop. n. 11.* confiscari autem possunt à Judice Ecclesiastico pensiones decursæ ante sententiam, quia sunt bona delinquentis, secus est de pensionibus decurrentibus post sententiam, quia confiscatio non extendit se ad bona futura, seu acquirenda post condemnationem, *Castrop. cum Suar. de fide. d. 22. §. 5. n. 6.* de jure autem percipiendè illas, loquendum ferè sicut de jure patronatus, jus enim illud propriè non confiscatur, sed, dum crimen est dignum privatione juris percipiendè pensiones, extinguuntur in favorem Ecclesiæ, & beneficium, ex quo solvebatur pensio, manet liberum ab illo onere. Idem. Simile quid est, quòd ad censum annuum perceptum, & percipiendum ante vel post condemnationem, ita tamen ut res censui obnoxie pertinentes ad Dominum census delinquentem confiscentur, (intellige post sententiam declaratoriam criminis) reservato tamen jure solvendi sibi censum, quod in iis habet alter, cui obnoxia, *Barb. in C. urgentis. h. t. n. 10.* citatis *Bajardo ad Clarum. §. Hæresis. n. 19. Farinacio de Hæresi. q. 190. §. 1. n. 25. Sanch. cit. L. 2. C. 14. n. 7.* item *Castrop. L. p. 8. n. 3.* ex ea ratione, quòd fiscus succedit in juribus delinquentis, ac proinde in dominio utili & directo

directo prædiorum, rerumque aliarum Hæretici, cum obligatione tamen censum ei, cui is debetur.

7. Resp. Ad secundum quartò: Non confiscatur Emphyteusis, quæ ad hæredes extraneos transmitti non potest, privatur tamen eâ quò ad commoditatem percipiendi fructus delinquens, eâque transit ad successores vocatos, etsi nulli vocati sint, redit ad Dominum directum, Farin. *l. c. q. 190. n. 63.* Castrop. *l. c. n. 4.* secus est de Emphyteusi, quæ ad hæredes extraneos transire potest, non existente aliqua speciali prohibitione, Farin. *l. c. Clarus §. Emphyteusis. q. 29. n. unico.* Valq. *2. 2. d. 169. c. 3. n. 25.* Azor. *l. c. c. 12. q. 11.* Molin. *de just. tr. 2. d. 481. concl. 1.* Barb. citatis insuper pluribus aliis, Castrop. *l. c. n. 2.* Sanch. *l. 2. c. 19. n. 24.* & 26. ubi etiam resolvit, quòd fiscus ad instantiam Domini directi cogi possit, ut vendat Emphyteusin, transferatque in personam, quæ non ita potens, & tot gaudens privilegiis, dum verò fiscus Emphyteusin retinet, tenetur jus integrum servare Domino, quod in ea habebat, dum à delinquente possidebatur. Ampliant hoc ipsum in Emphyteusi Ecclesiastica, seu ea, quæ accipitur ab Ecclesia, Xenodochiis, aliisque locis piis, Azor. *l. c. Simanc. de Cathol. inst. tit. 9. n. 103.* Barb. *l. c. num. 7.* citatis aliis, Sanch. *l. c. n. 29.* contra Clarum & Molin. *ll. cit.* censentes, Emphyteusin Ecclesiasticam non posse publicari, quòd idem tenet Castrop. *l. c. n. 2.* dum ait: Si concessa ab Ecclesia, non potest ad hæredes extraneos transire, nisi ab ea fuerit in perpetuum concessa, Sanch. etiam *num. 31.* verius censet, dari optionem Ecclesiæ, ut intra biennium deliberet, an malit revocare, quàm fiscum habere Emphyteutam. De cætero, ad quem fructus & commoditates, quas Emphyteuta delinquens percipere debuisse, spectent tempore vitæ emphyteutæ, vide fusè tractatum à Castrop. *l. c. à n. 5.* Item, num Ecclesiæ competat jus revocandi Emphyteusin Ecclesiasticam in fiscum translata, vide apud eundem à *n. 9.* & ad quem pertineant melioramenta facta in prædio Emphyteutico, vide apud illum à *n. 13.*

8. Resp. Ad secundum quintò: Fidei commissum, seu bona fidei commissio subjecta, adeoque alienari prohibita à testatore, non comprehenduntur sub publicatione, seu confiscatione bonorum omnium fidei commissarii Hæretici, aut aliter delinquentis, cui aliàs statuta pœna confiscationis bonorum omnium; ita juxta expressum textum, *L. Imperator. ff. de fideicommiss. Libert. Barb. ibid. n. 1.* Gigas *de crim. læsæ Majest. l. 2. tit. de pen. q. 3. num. 3.* Clar. *pract. q. 78. vers. saltem quero.* Mol. *de just. Tom. 3. d. 556. n. 2.* Castrop. *tr. 4. d. 5. p. 6. n. 1.* Farin. *L. 1. pract. q. 25. n. 22.* citans quàmplurimos ex ea ratione, quòd, cum quilibet habeat liberam facultatem disponendi de suis bonis, adeoque etiam sub prohibitione, ne donatarius donata alienare possit, ac ita constituat fidei commissum, hic fidei commissarius sicut ea alienare nequit, contrahendo in præjudicium alterius, sic etiam id nequit delinquendo in præjudicium innocentis, quòd fieret, si ex bona, in quibus substitutus est alius, fidei commissario primo civiliter mortuo, seu delinquente, transirent ad fiscum; quòd ipsum extendunt Farin. *l. c. n. 3.* Sanch. *l. c. c. 18. num. 17.* Ruin. *L. 5. cons. 23. n. 15.* & alii, quos citat & sequitur Castrop. *num. 2.* ad bona prohibita dividi, cum divisio illa sit quædam alienatio. Limitanda è contra responsio, primò, ut procedat, si prohibitio alienationis facta tantum in favorem delinquentis, (uti id colligitur ex eo, si nullus ei substitutus, seu

nulli præter eum vocati) tunc enim bona illa transirent ad fiscum; cum favor ille perdat ob delictum, idque, etiam si testator expressè prohibuisset, bona illa transire ad fiscum; quia illa prohibitio, utpote favens delinquenti, & in fraudem fisci facta, impedire illam translationem in fiscum non poterit, ita Mol. *de primog. L. 4. c. ult. num. 5. juncto n. 14.* Sanch. *l. c. n. 5. juncto n. 7.* Farin. *l. c. n. 46.* & 47. Castrop. *l. c.* limitanda secundo, ita ut, si facta sit prohibitio alienationis temporalis tantum, seu ad vitam delinquentis, bona illa transire possunt ad fiscum, quò ad commoditatem & utrum fructum, quem delinquens damnatus percipere debuisse, cum nulla per hos fiat inno centi iniuria, ita juxta expressum textum *L. Statius Florus. §. Cornelio. de jure fisci. L. cum Pater. §. Hæreditatem. ff. de Legat. 2. & ibi Alex. Barb. Farin. cit. q. 25. n. 34.* Sanch. *cit. c. 19. n. 7.* Castrop. *n. 3.* neque ex eo, quòd Bannitus cum publicatione bonorum reputetur pro mortuo, per *L. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebellian. rectè deducitur, substitutum, & non fiscum debere succedere in hoc casu, quò ad dictam commoditatem in fidei commissio; cum id verum sit in iis, quæ commodum delinquentis spectant, & non, quæ aliorum utilitatem concernunt, ut Castrop. *l. c.* cum Farin. *l. c.* quæ contra hæc obijciuntur, vide apud Castrop. unâ cum eorum solutione, *l. c. à n. 6.**

9. Resp. Ad secundum sextò: Majoratus seu bona, ex quibus constituitur majoratus, qui est quoddam fidei commissum, ob delictum præcipuè Hæresis, & crimen læsæ Majestatis humanæ possessoris, qui non est primus institutor illius, non confiscantur; confiscatis cæteris bonis, Mol. *de primog. L. 4. C. ult. à num. 31.* Molin. *de just. Tom. 3. d. 657. à n. 3.* & *d. 582. n. 1.* Sanch. *L. 2. in decal. c. 18. n. 36.* Valq. *1. 2. d. 169. C. 4. à n. 30.* Castrop. *l. c. n. 8.* Barb. *in C. urgentis. n. 18.* Sed nec bona majoratus, durante vita possessionis delinquentis quò ad fructus & commoditates, transirent ad fiscum, sed unâ cum majoratu statim transirent ad sequentem vocatum, Clar. *§. fin. q. 78. num. 10.* Gibr. *L. 7. commun. tit. de criminal. concl. 24. n. 3.* Menoch. *conf. 104. n. 42.* Sanch. *l. c. n. 15.* Farin. *q. 25. n. 35.* Barb. Castrop. *ll. cit.* contra Mol. *de primog. n. 11.* Mol. *de just. tr. 2. d. 470.* & *d. 656. n. 6.* Pereg. *de jure fisci. L. 5. tit. 1. n. 101.* Sayr. *cla. reg. L. 9. C. 7. n. 7. in fin.* & alios apud Barb. *l. c.* ex ea ratione, quòd fiscus non usurpat bona delinquentis, nisi quatenus illius sunt; bona autem majoratus non sunt delinquentis absolute, & in perpetuum, sed solum pro tempore vitæ illius, quâ finitâ transeunt ad proximè vocatum; adeoque, & quò ad fructus & commoditates ex dispositione instituentis majoratum.

10. Extenditur responsio, primò, quòd confiscatio locum non habeat, dum institutus ex bonis absolute à Rege datus, & non titulo, seu ex fine instituendi majoratum à donatario, Castrop. *l. c. n. 9.* cum Mol. *de primog. l. c. n. 48.* Sanch. *l. c. n. 37.* Item, ut si bona à Rege data sub titulo majoratus in perpetuum, Pontifici in perpetuum, ea confiscare nequeat ob delictum Hæresis, sed solum pro vita delinquentis fructus & commoditates talis majoratus assignare fisco Ecclesiæ, cum Papa nequeat innocentes, debito sibi jure succedendi in majoratu, quòd habent alii vocati in majoratu à se nec dato, nec instituto privare, Castrop. cum Sanch. *n. 40.* & Valq. *cit. d. 169. C. 4. n. 28.* Porrò quid sit circa confiscationem, dum majoratus institutus ex facultate

cultate Regia, vide apud Castrop. à n. 12. per plures. num. seqq. De cætero, quod spectat ad ipsum instituentem majoratum, dum is committit delictum confiscatione bonorum dignum; num is confiscationi obnoxius, pro diversis casibus diversimodè respondendum breviter. Et primò quidem, dum majoratus institutus post delictum, cui confiscatio ipso jure annexa, sitque de bonis habitis tempore delicti, firma non est institutio, & non impedit confiscationem, sive facta testamento, sive alio contractu; quia facta ex bonis fisco obligatis, ac proinde facta declaratione delicti perit, & confiscatur in perpetuum, ita Castrop. l. c. p. 7. num. 4. citatis Sanch. l. c. c. 18. n. 60. Valq. l. c. n. 39. Secundò, si bona ob delictum non confiscantur ipso jure, sed confiscanda veniunt per sententiam, & institutio facta in testamento vel codicillo ex bonis tempore delicti habitis, citra dubium subjiciuntur confiscationi. Si autem ex bonis acquisitis post delictum, institutio de jure communi est nulla, arg. L. ejus qui, §. si cui. ff. de testam. vi cujus testamentum tam quoad ante delictum, quam post illud fecit, non valet, Castrop. n. 51. Tertiò, si majoratus contractu irrevocabili institutus, antequam de delicto condemnatur, institutio tenet, & non confiscatur majoratus; quia bona illa non erant fisco obligata, Sanch. n. 51. Mol. cit. d. 656. n. 1. Castrop. l. c. nisi tamen institutio talis fieret in fraudem fisci, qualiter in fraudem fisci semper præsumitur alienatio facta post delictum. Idem, seu non esse locum perpetuæ confiscationi, probabilius censet Castrop. l. c. n. 6. cum Mol. de primog. L. 4. c. ult. n. 25. Mol. de just. l. c. Sanch. l. c. n. 66. contra Simanc. si institutio fieret contractu revocabili inter vivos, cum institutor de nullo bono obligato fisco disponit, quia illa bona, etsi sint delinquentis, sint tamen obligata transmitti successoribus vocatis, utpote quibus ex tali contractu est jus acquisitum, quod, etsi ab institutore, dum vivit, revocabile sit, non est tamen revocabile à fisco, quia personale est. Si verò institutor revocet majoratum ante mortem, bona illius pertinere ad fiscum, probabilius tibi apparere, ait Castrop. n. 9. secutus Molinam de just. l. c. eò, quòd bona illa sint delinquentis, etsi successoribus obligata, adeòque transcant ad fiscum cum illa obligatione, hac autem obligatione cessante per revocatam voluntatem institutoris, transcant ad fiscum in perpetuum.

11. Resp. Ad secundum septimò: Feudum, loquendo in genere, delinquente Vasallo non confiscatur in præjudicium Domini directi, Menoch. conf. 304. Azor. l. c. C. 12. q. 10. Farin. pr. crim. q. 25. à n. 62. & de Hæresi, q. 190. §. 4. à n. 59. Penia. ad direct. Inquis. p. 3. q. 112. comment. 161. vers. quid si Clericus. & alii apud Barb. l. c. n. 17. De cætero, quia feudum simillimum Emphyteusi ejus naturam imitatur, quæ dicta de ea, feudo applicari possunt, juxta Card. in Clem. volentes. h. t. v. inquisitoribus. col. penult. & alios apud Castrop. p. 9. n. 1. Inspecie verò, si feudum directum est, & ad hæredes extraneos non transit, transire nequit ad fiscum, utpote, qui est loco hæredis extranei, ac insuper tale feudum, sicut contractu, ita etiam delicto alienari nequit, Penia. Azor. ll. cit. Clar. §. feudum. q. 84. vers. ego verò. Castrop. num. 2. Secus est de feudo, quod ad hæredes extraneos transire potest, dum nimirum datum est tibi, & quibus tu dare voles, Gigas de crim. lasa Majest. L. 2. tit. de pen. committ. hoc crim. q. 5. n. 6. Menoch. de recuper. possess. remed. 9. n. 251. Boss. tit. de publ.

bonor. n. 20. Farin. pr. crim. q. 25. n. 71. Castrop. n. 6. nisi tamen Vasallus de feudo liberè disponere nequirit sine licentia Domini directi; cum ratione hujus prohibitionis, neque contrahendo, neque delinquendo feudum alienare possit: unde tunc Vasallo committente delictum obnoxium confiscationi omnium bonorum, feudum ad Dominum revertitur, & dominium utile cum directo consolidatur, Clar. l. c. vers. secundum autem. Boss. l. c. n. 54. Farin. n. 71. uti etiam à fortiore contingit, si tale delictum commissum adversus Dominum feudi, Farin. cit. q. 25. n. 78. Boss. n. 53. Castrop. l. c. n. 3. nisi tamen ex tenore investituræ constaret, concedentem feudum noluisse, ut delictum unius noceret alteri ex vocatis. Si verò non ob delictum contra Dominum, sed ob delicta alia facienda publicatio, feudumque concessum tibi in perpetuum, ita, ut à te, tanquam à radice, deveniat ad hæredes, revolvitur ad Dominum, secus, si concessum tibi ac cognatis, tunc enim te delinquente non ad Dominum, sed ad proximum cognatum devolvitur. Quod spectat ad usumfructum & commoditates feudi, eas durante vita delinquentis Vasalli transire ad fiscum tenent Gigas l. c. n. 3. Menoch. l. c. à n. 26. Afflict. & alii; eò quòd, ut habet communis, teste Claro l. c. q. 31. vers. successive. & tenent omnes, in L. si Dominus. §. fin. ff. de legat. illas ad tempus vitæ tuæ alienare possit Vasallus; contrarium tamen tenentibus aliis, eò, quòd fructus feudi sequantur feudum. Posteriores hanc sententiam certam censet Castrop. l. c. num. 5. si ultra tacitam prohibitionem alienandi feudi à lege inductam instituta illud expressè noluerit exire extra familiam, ex ea insuper ratione, quòd feudatarius ex natura feudi jurare debeat fidelitatem, & obsequium potius personale, quam reale præstare Domino, secus ac est in Emphyteuta; hæc autem onera videntur transferri non posse in fiscum: probabile tamen censet, dictas commoditates transire ad fiscum, si solùm prohibitionem tacitam alienandi habet, utpote quæ solùm impedit translationem ad fiscum post mortem, aut in perpetuum.

12. Resp. Ad secundum octavò: Peculium castrense, vel quasi castrense filii, confiscatis omnibus bonis parentum, ob crimen parentum, nullo modo publicatur, seu confiscatur; quia tam quò ad proprietatem, quam quò ad usumfructum, & administrationem spectat ad filium, Gigas l. c. q. 13. n. 1. Sanch. l. c. c. 16. n. 1. Bonacin. d. 3. de contract. q. 8. p. ult. §. 1. num. 14. Farin. de Hæresi. q. 190. n. 17. Sanctarel. de Hæresi. C. 18. num. 8. Castrop. l. c. n. 8. Barb. l. c. n. 15. & alii apud illum cum communi & certa. Neque hoc peculium, confiscatis ob crimen filii ejus bonis, confiscatur, sed defertur patri illius in patriæ potestatis amissæ solatium, Barb. l. c. citatis Menochio l. c. remed. 70. Masc. de prob. concl. 1158. n. 10. Sanch. l. c. C. 15. num. 4. Gomez. Tom. 2. var. C. 15. Lit. D. Farin. pr. crim. q. 23. n. 11. & 13. Pereg. de jure fisci. L. 5. h. t. 1. num. 124. & alius. Contrarium apud eundem Barb. tenentibus Azor. p. 1. l. 8. c. 12. q. 10. Suar. de fide d. 22. f. 5. n. 9. &c.

13. Resp. Ad secundum nonò: Bona adventitia filii ob delictum parentum nullo modo confiscantur, quo ad proprietatem, quia quò ad hanc spectant ad filium, Azor. l. c. n. 15. Farin. cit. q. 190. n. 27. Sanch. cit. c. 16. n. 9. Castrop. l. c. p. 11. num. 9. Neque bona illa ob delictum filii confiscantur, quò ad proprietatem, sed hæc transit ad patrem, & consolidatur cum usufructu, quem

pater in iis habebat, Menoch. *l. c. n. 66.* Marant. *de Ord. Judic. p. 6. ad l. fin. n. 35.* Pereg. *l. c. num. 228.* Sanctarel. *l. c. n. 3.* Barb. *l. c. n. 13.* citatis aliis. Dixi: quò ad proprietatem: nam quò ad ufumfructum, probabilius cenfet Castrop. *l. c. cum Gomez. l. c. n. 18.* Farin. *pr. crim. q. 24. n. 33.* Sanch. *l. c. n. 15.* (contrarium tenente Barb. conficari ea pro tempore, quo pater, seu usufructuarius delinquens debebat percipere ufumfructum. Eò, quòd licet jus percipiendi fructus nomine proprio alienari nequeat ab usufructuario, & consequenter fit intransmissibile ad fiscum, jus tamen percipiendi fructus, nomine ipsius usufructuarii alienari potest, & consequenter transmitti ad fiscum; nisi tale sit delictum, ob quòd usufructus extinguatur; tunc enim non transit ad fiscum, sed cum proprietate consolidatur: uti etiam, quia extinguitur usufructus per maximam aut mediam capitis diminutionem, qualis quænam dicatur, vide tantisper apud Castrop. *cit. p. 11. n. 1.*) consolidatur cum proprietate, quam filius delinquente patre retinet in illis bonis, attento jure communi.

14. Ad secundum decimò: Peculium profectitium filii, num confiscetur confiscatis bonis patris delinquentis, non convenit inter AA. non confiscari, sed filio reservari, arg. *L. 3. ff. de minor. tenent. Barb. l. c. n. 12.* remittens ad Menoch. *l. c. n. 73.* Farin. *cit. q. 25. n. 26.* Sanch. *l. c. n. 20.* & alios, quam sententiam limitant horum Authores aliqui, ut non procedat in casu, in quo delictum patris tale est, ut ob illud solvatur potestas patria, eò, quòd dicant, tunc desinere peculium, juxta *L. fin. C. de inofficiso testam.* quòd ipsum reprobant alii, eò, quòd velint ad confiscationem nihil referre, quòd desinat esse peculium, cessante patria potestate, sed sufficere, quòd fuerit peculium tempore commissi delicti, & quòd erat facienda confiscatio, Castrop. Denique *n. 13.* cenfet probabilius, peculium adventitium absolutè confiscari publicatis bonis patris, eò, quòd peculium illud sit patris quòd ad proprietatem & ufumfructum, per *L. certum. C. familiae erciscundæ,* filius autem usurpet bona, quæ sunt delinquentis tempore commissi delicti, adeòque usurpet horum bonorum proprietatem & ufumfructum, neque hoc impediti potest administratione & spe succedendi, quam filius habet in hoc peculio; cum administratio hæc & spes sit quid accessorium possessioni parentis, ita Castrop. quem vide de his fufius.

15. Resp. Ad secundum undecimò: Quantumvis regula generalis sit, desumpta ex *L. cum ratio. ff. de bon. damnator.* quòd publicatis bonis parentum non confiscetur legitima; ac ita teneant Farin. *pr. crim. q. 24. n. 34.* Sanch. *cit. C. 16. num. 34.* Clar. *cit. q. 78.* Menoch. *l. c. n. 178.* Pereg. Roland. & alii apud Castrop. *num. 17.* ex ea ratione, quòd legitima debeatur jure naturali, & quidem à die, quo bona patris confiscata, quia ab illo die patrens reputatur mortuus, ut Boss. *tit. de publ. bonor. n. 6.* Roland. *vol. 2. conf. 97. à n. 34.* Farin. *l. c. n. 35. §. 36. &c.* arg. *L. 1. ff. de bon. damnator.* Limitanda tamen hæc regula primò in bonis maternis, quæ, si ob delictum matris publicentur, non fervatur inde filii legitima, ex *L. de bon. mat. c. de bonis prescripte.* Farin. *l. c. n. 41.* Clar. *L. 5. q. 78.* citatis aliis, secus est de filiabus, ut Farin. *in pr. l. c. 3. q. 115. §. 3. n. 99. §. 100.* Castrop. *num. 18.* Secundo, in filiis conceptis post damnationem patris, quia illis non debetur legitima; cum jam eo tempore pater nihil habeat, quòd illis relinquat

Bald. *in cit. L. fin. C. de bon. damnator. col. 1.* Farin. *n. 42.* Castrop. *n. 19.* Tertio, specialiter in crimine Hæresis, in quo ob paternam Hæresim, & in punitionem patris, filii etiam Catholici privantur legitima aliàs illis debita in totum, juxta exprefsum textum, *C. vergentis. h. t. & Aub. Gazaros. C. h. t. Gl. in C. cum secundum. h. t. in 6. Penia in director. Inquisit. p. 2. comment. 9.* Sanch. *cit. c. 16. n. 26.* Castrop. *num. 20.* Quarto, in crimine læsæ Majestatis humanæ, contra Principem vel rempubl. *L. quisquis. ff. ad Leg. Jul. Majest.* secus est de aliis criminibus læsæ Majest. contentis in *L. 1. 2. §. 3. ff. eodem. Gl. in L. eorum. ff. eodem. Clar. §. læsæ Majest. num. 15.* Menoch. *de arb. L. 2. cas. 316. n. 29.* Farin. *prax. L. 2. q. 115. §. 3. n. 123.* Castrop. *n. 21.* Secus quoque est de filiabus, quibus etsi non debeatur legitima ex bonis paternis confiscatis, ob crimen læsæ Majestatis, debetur tamen illa ex bonis maternis, per *cit. L. quisquis. & Gl. ibi. v. filiab.* Farin. *l. c. n. 94.* citatis plurimis, Castrop. *n. 22.* quin & licet filiabus ex bonis paternis confiscatis, ob crimen læsæ Majestatis, non debeatur legitima, debetur tamen ex illis dos, si aliunde non habent, quia pater jure naturæ tenetur, dotare filiam, per *L. fin. c. de dotis promiss.* Et hinc, si pater huic obligationi non satisfecit, tenentur filiam dotare hæredes, & consequenter fiscus, si ad eum patris bona confiscata transferunt, quia est loco hæredum, Cynus in *L. insulam. ff. soluto marim.* Farin. *l. c. n. 46. §. 47.* Roland. *vol. 23. conf. 73. num. 23.* Clar. *prax. crim. læsæ Majest. vers. ha autem.* Castrop. *n. 23.* ubi etiam exceptionem addit, nimirum in crimine hæresis, ob ejus atrocitatem etiam filias debere privari, quacunque legitima, dote, successione materna & paterna, si ab utroque parente commissa hæresis, aliàs illis tantum, quæ debebant illis obvenire ab uno parente, si ab uno commissa.

16. Ad secundum duodecimò: quamvis communiter negent DD. reservanda esse libetis alimenta ex bonis parentum reorum criminis læsæ Majestatis, arg. *c. vergentis. h. t. & cit. L. quisquis.* Sodus *de alim. tit. 1. n. 31.* Sanch. *l. c. n. 26.* probabilitate tamen non carere, ait Castrop. *n. 24.* citatis Socino *L. 3. conf. 30. n. 3.* Farin. *L. 3. prax. q. 115. §. 2. n. 128.* & aliis; dicta alimenta, etsi detractâ hæreditate, & legitima reservanda filii, quin etiam *n. 25.* citato Bonacin. & alii, cenfet licere in foro conscientiæ, si ea non reserventur ex bonis parentum, confiscatis ob Hæresim, aut etiam ob læsam Majestatem humanam abscondere quædam, non tantum in casu extremæ necessitatis, ut vult Sanch. *n. 27.* sed etiam in casu gravis necessitatis; cum etiam in eo casu teneatur, talibus filis Eleemosynam elargiri fiscus, & debitor non teneatur creditori redere debitum.

17. Resp. Ad secundum decimò tertio: nulla bona uxoris confiscari ob crimen mariti, etiam læsæ Majestatis, generalis est regula, desumpta ex *L. sancimus. C. de pænis. L. ob maritorum. C. ne uxor pro maruo.* Sic itaque non confiscatus, dos uxoris ob delictum mariti, per *L. quisquis. §. uxores sanè. C. ad Leg. Jul. læsæ Majest. L. si quis post hac. C. de bon. prescripte.* & expresse de crimine Hæresis, *C. decrevit. h. t. in 6.* nisi tamen mulieres ipsæ scientes viros esse Hæreticos, cum iis contraxerint matrimonium, ut dicitur *cit. C. decrevit.* quæ tamen scientia, cum in casu dubio non præsumatur, à fisco probanda est. Sed neque, dum ea constat ipso facto, sed per sententiam incurritur, Castrop. *l. c. n. 10.*

ut etiam, tunc in casu habitæ scientiæ de Hæresi mariti confiscari possunt citata bona, quæ habuit uxor, tempore contracti matrimonii. De cætero, quæ dicta de non-confiscatione dotis posita ignorantia Hæresis, extenduntur ad bona paraphernalia, vel alio titulo uxori quæsitæ, quia sunt uxoris, Farin. de Hæresi. q. 190. §. 3. n. 44. Barb. l. c. n. 22. Castrop. l. c. p. 12. n. 3. Item ad arrhas & donationes factas uxori propter nuptias à sponso, Barb. Castrop. *ibidem*. nisi tamen, ut hic, sponsus tunc fuisset Hæreticus, cum in eo casu omnes donationes à puncto commissi criminis infirmentur, quia omnia illius bona obligata sunt fisco. Item ad donationes factas uxori, & à consanguineis mariti, nisi donans expressisset, se velle donata acquiri, quod raro fit, & regulariter non præsumitur, Barb. Castrop. *l. cit.* Item ad donationes constante matrimonio factas uxori à marito, quas quidem publicari publicatis bonis mariti probabile censent Azor. p. 1. l. 5. C. 7. q. 8. Vafq. 1. 2. d. 196. C. 1. n. 4. Bonac. d. 3. de contrah. q. 8. p. ult. n. 16. Et probabilius tamen non publicari, existimat Castrop. eod. quod morte civili mariti videantur hæ donationes confirmari quod ad effectum, ne transeat ad fiscum, item non extenditur hæc confiscatio bonorum uxoris nubentis scienter Hæretico ad casum, quo ab initio incia Hæresis dein reddita, conscia illius, virum Hæreticum comitatur, eumque non denunciatur, Farinacius *cit. q. 25. n. 111.* Sanch. *cit. c. 17. n. 24.* Pereg. de jure fisci. l. 3. *cit. 1. n. 83.* Clar. l. 5. *recep. q. 78. n. 15.* Castrop. l. c. n. 13. porro de eo, an maritus quoque privetur bonis suis, si nubat scienter mulieri Hæreticæ, vide Castrop. à num. 15. apud quem id negant Bonacin. & Sanch. ipse verò affirmat, si idem est periculum perversiois in marito, quod est in uxore, eademque præsumptio Hæresis de illo, quàm de illa. Notandum denique circa omnia dicta, quod publicatis bonis mariti uxor innocens propria autoritate capere possit sibi propria detenta à marito, per L. si quis post hac. C. de bon. præscrip. Sanch. l. c. C. 17. n. 3. Farin. in pract. p. 1. q. 25. n. 119. Castrop. l. c. n. 8. idque, ut idem, quasi in prærogativam matrimonii, dum aliàs cautum per L. si quis tantam. C. unde vi. & Lexstat. ff. quod metus causa. nemini liceat habere manuum iniectionem in re propria.

18. Resp. Ad secundum decimo quartò; Tametsi mortuo viro, confiscatis bonis uxoris, viduæ ob delictum tempore viduitatis ab ea commissum, confiscatur quoque dos illius, bona paraphernalia, omniâque alia, quæ stantè matrimonio acquisivit, ut Sanch. *cit. c. 17. num. 15.* Clar. *cit. q. 78. vers. quæro.* Farin. l. c. n. 112. Castrop. l. c. p. 13. n. 1. constante tamen matrimonio, ob commissum ab ea delictum, dos ejus confiscari nequit, (bene tamen alia ejus bona) nisi in quinque calibus, seu delictis expressis, in L. quinque legibus. ff. de bon. damnat. inter quæ, cum sit crimen læsæ Majestatis, dubium non est, sub eo comprehendi crimen læsæ Majestatis divinæ, seu Hæresim uxoris, ita Sanch. l. c. n. 26. Farin. *cit. q. 190. n. 54.* Roias *tr. de Hæret. p. 2. assert. 40. n. 323. & 325.* Castrop. n. 2. qui etiam n. 6. addit, probabilius esse, dotem confiscari tunc non solum quod ad proprietatem, sed & quod ad usumfructum, uti in specie de crimine Hæresis docent Farin. l. c. Roias, Zechius, & alii apud Castrop. nisi inter maritum & uxorem intercessisset pactum, ut, si uxor commississet delictum ex illis, ob quæ statuta confiscatio, eo ipso proprietas & ususfructus dotis transfret ad maritum, tum enim dotem

in eo casu nullatenus confiscari, cum Farin. *cit. q. 25. n. 115.* & aliis tradit Castrop. n. 9. ex ea ratione, quod dos tunc prohibetur expressè confiscari, non alienetur in favorem delinquentis, cum non applicetur uxori delinquenti, neque in fraudem fisci, cum non fiat post commissum delictum; adeoque jam maritus, ratione talis pacti, habet jus acquisitum ad dotem, & præferendus fisco, cætera, quæ valde fusè de confiscatione bonorum tractat Castrop. *tr. 4. d. 5. à p. 14.* cum non ita specialiter concernant confiscationem ob crimen Hæresis, lege apud eundem.

Quæst. 174. An & qualiter ob Hæresim pater privetur potestate patria.

Resp. Ob paternam Hæresim filii eximuntur à potestate patria, ita, ut statim ante omnem sententiam declaratoriam desinant esse sub patria potestate, & efficiantur sui juris, Sanch. l. 2. mor. C. 24. n. 6. Farin. de Hæresi. q. 197. §. 3. num. 29. Azor. p. 2. l. 2. C. 22. q. 6. Castrop. *tr. 5. d. 5. p. 25. n. 12.* Mol. de just. *tr. 2. d. 9. n. 10.* Pirh. h. t. n. 79. juxta C. quicumque. h. l. in 6. & Gl. *ibidem. v. deserunt.* unde, ut dicitur *ibidem*. Pater Hæreticus non potest emancipare filium, quippe qui jam est sui juris, AA. citati. Neque potest filio suo impuberi substituere pupillariter, seu pro eo facere testamentum, per L. 2. ff. de vulg. & pupill. subst. §. 1. Inst. pupill. subst. AA. *ibidem*; quæ tamen pena privationis patriæ potestatis, non extenditur ad receptatores, fautores, defensores Hæreticorum, Sanch. n. 5. Pirh. l. c. Castrop. n. 15.

Quæst. 175. Num Hæreticus privetur dominio servorum.

Resp. Affirmativè, & servi absolvuntur ab omni debito fidelitatis & obsequii erga Dominum, juxta C. absolutos. h. t. non quidem ipso jure statim post lapsum Domini in Hæresim, ut dictum de privatione patriæ potestatis, sed post sententiam declaratoriam Hæresis, Sanch. l. c. num. 10. & 13. ubi ait, sententiam illam retrotrahi ad diem commissi criminis, Castrop. l. c. n. 16. Pirh. num. 81. contra Gl. in *cit. C. absolutos. v. absolutos.* & Abb. *ibid. n. 2.* & Fagn. n. 3. arg. *ejusd. C.* dum ibi requiritur Hæresis manifesta, nempe judicialiter per sententiam, quæ est præcipua & principalis manifestatio, Sanch. Castrop. Pirh. *l. cit.* quamvis alii vi, *cit. cap.* plus non requirant, quàm quod Hæresis sit manifesta ipso facto, vel probatione testium citra sententiam. Porro servi Christiani & Catholici Domino lapsò in Hæresim absolutè & in perpetuum evadunt liberi, ita ut, etiamsi Dominus abjurata Hæresi redeat ad fidem Catholicam, eique beneficio Principis bona restituantur, non tamen recuperet dominium servorum, cum libertas semel acquisita, quocumque modo, per L. 1. & 2. C. si adver. libert. revocari non debeat, Castrop. n. 18. his non obstante, quod libertas omnimoda servis Christianis in hoc casu concessa nullibi in jure sit expressa, dum id satis colligitur ex L. Manicheos. §. fin. C. h. t. ut declarant Castrop. n. 17. & 18. Pirh. l. c. E contra servi, pagani & hæretici in hoc casu absolvuntur quidem à fidelitate & obsequio Dominorum suorum, unà tamen cum bonis cæteris (inter quæ numerantur & servi) Domini facti Hæretici transeunt in dominium fisci; ac ita tenent Sanch. l. c. n. 10. Mol. Tom. 1. de Inst. d. 40. tota. Azor. p. 1. l. 8. c. 12. q. 7. Decia. *tr. crim. l. 5. C. 44. n. 28.* Farin. *cit. q. 197. §. 3. n. 30.* Castrop. n. 18. Pirh.

Pirh. l. c. Idem de servis, non quidem baptizatis, dum Dominus in Hæresin incidit, intendentibus tamen baptizari, seu Catechumenis, quod congruum sit, & illos plenè donari libertate, (non tamen ipso jure) eò, quòd id cedat in augmentum & favorem Religionis Catholicæ, tenent Penia in *director. Inquis. p. 3. comment. 168. vers. an autem. Castrop. l. c.*

Quest. 176. An & qualiter Heretici priventur quoque aliis juribus & obligationibus, quibus alios sibi obstrictos habent.

R Esp. Affirmativè juxta clarum textum *C. absolutos*, ubi dicitur: absolutos se noverint à debito fidelitatis, dominii & totius obsequii, quicumque ipsis manifestè in Hæresim aliquo pacto quacunque firmitate vallato obstricti. Sic itaque Vasalli, famuli & famulæ, non secus ac servi, seu mancipia, liberantur à fidelitate & obsequiis, quibus obstricti Domino, talem post sententiam declaratoriam Hæresis, vel etiam, ut alii citati, *quest. preced.* quos sequitur Reiffenst. *h. t. 309.* citatis insuper Gonz. in *C. absolutos. n. 1.* Fagn. & Barb. *ibidem. n. 3.* ipso jure ante illam. Sic quicumque debens aliquid Hæretico titulo emptionis, promissionis, commutationis, mutui, pignoris, depositi, alteriusve contractus redditur immunis ab obligatione, & non tenetur servare promissum pactum vel contractum, aut fidem etiam juratò datam Hæretico, Abb. *l. c. n. 1.* Farin. *de Hæres. q. 189. à n. 57.* Castrop. *n. 19.* Pirh. *n. 82.* Reiffenst. *h. t. n. 312.* Limitatur hoc ipsum tamen à Castrop. *n. 20.* dum credit, probabilius esse, quod debitores possint ac debeant Hæretico solvere debita, & præstare obsequia alia ante sententiam declaratoriam Hæresis, secus post illam, quia sicut ante illam fiscus occupare non potest bona Hæretici, privando illum possessione & administratione illorum, sic post sententiam illa solvere non potest debita creditori, quia jam sunt fisci. Limitandum secundò: ita ut, licet quivis liberetur à privata fide, facta Hæretico, ut Farin. *cit. q. 197. n. 24.* Clar. *§. Hæresis. n. 16.* Zechius *Sum. p. 1. tit. de fide. C. 11. de Hæret. n. 16.* Simanc. *de Cathol. instit. tit. 46. à n. 52.* Castrop. *cit. p. 25. n. 22.* fides tamen publica data Hæretico à Principe, Republica, vel alia autoritate publica, servanda sit, ita exigente bono communi, quin & jure gentium, & attestante S. Scriptura, *Josue C. 9. v. 18. & 2. Reg. c. 21. v. 6.* nec non aliis historiis lacris, Deum graviter ultum fuisse violationem fidei publicæ, ac ita juxta *C. absolutos.* & arg. *C. 1. & 2. de pact. l. 1. ff. cod. L. postliminii. §. 3. ff. de Captivis.* tenent Farin. *l. c.* Clar. *n. 18.* Menoch. *conf. 106. n. 226.* Castrop. *l. c.* Pirh. *n. 83.* cum communi. Sic v. g. si Inquisitor (utpote quibus concessa ampla potestas temperandi pœnas, ex *C. ut commissi. h. t. in 6.*) promississet Hæretico, le facturum ei gratiam, si crimen fateretur, ei faterenti illud fidem servare debet; Secus tamen, si omnimodam immunitatem promississet, quia, cum id non poterat, aliam servare non debebat; quamvis & tunc non ad pœnam ordinariam, sed ad aliquam extraordinariam condemnare debeat, cum talis confessio esset dolosè extorta; sic Castrop. *l. c.* cum Penia *l. c. p. 3. comm. 23. vers. jam in hoc.* Quòd verò contra datam à Concilio Constantiensi fidem Hussius non fuerit combustus, demonstratum vide apud Becan. *de fide. C. 16. q. 6.* & Reiffenst. *h. t. n. 10. 318.*

Quest. 177. An & qualiter pœna Hereticorum sit destructio domus, in qua exercita hæreticalia.

R Esp. Esse funditus evertendam, & nunquam reparandam; idem dicendum de domo, in qua Hæreticus se occultavit, ne ab Inquisitoribus caperetur, asserunt Penia *l. c. comm. 92. circa finem.* Farin. *q. 190. §. 2. à n. 30.* Zanch. *de Hæret. C. 39. & 40.* apud Castrop. *n. 23.* iis consentientem. Si verò non de consensu Domini, sed conductoris domus ibi Hæretici conveniunt, non destruendam domum, sed conductorem, ut fautorem Hæreticorum, aliis pœnis, v. g. pecuniæ, verberum, exilii juxta conditionem personæ puniendum, ex *L. Arriani. §. cunctis. C. h. t.* tradunt Farin. *l. c. num. 39.* Decian. *L. §. C. § 1. num. 50.* De cætero, quandoque ad publicam utilitatem vel terrorem destruendam, etiam si Dominus nesciverit, ibidem exercita hæreticalia, reddito tamen tum pretio domus Domino, ait Castrop. *l. c.*

Quest. 178. An & qui Heretici pœnâ pecuniariâ puniri possint.

R Esp. Pœnam pecuniariam Hæreticis, non tantum Laicis, sed etiam Clericis imponi posse officio Inquisitoris, aut ad pios usus applicandam, cum *Gl. in Clem. 2. h. t. v. illicitis.* tradunt Farinac. *de Hæresi q. 193. §. 6. n. 108. & 109.* Pirh. *h. t. num. 93.* Hanc verò pœnam pecuniariam Inquisitor vel Episcopus imponere potest Hæreticis pœnitentibus, suspectis de Hæresi, non tamen Hæreticis confessis, convictis, impœnitentibus; cum contra hos jure statuta pœnæ certæ & determinatæ, quas Judex mitigare non potest, Farin. *n. 117. & 120.* Pirh. *l. c.*

Quest. 179. An & quibus Hereticis imponi possit pœna carceris?

R Esp. Quamvis Hæreticis pœnitentibus de rigore juris imponi possit, & sæpe imponatur, pœna carceris perpetui, idque extra dubium sit, juxta *C. excommunicamus. d. 2. h. t.* & *Gl. ibi. v. si qui.* Farin. *de Hæres. q. 193. n. 101.* Castrop. *tr. 4. d. p. 1. num. 1.* & alii communiter; ad illum tamen damnari non possunt, qui tantum de Hæresi suspecti; cum hæc pœna solis à fide expressè deficientibus, & in Hæresi deprehensis, (quales in ordine ad hanc pœnam dicuntur, qui notoriè sunt Hæretici, vel legisimè de Hæresi suspecti) statuitur, neque qui errorem suum fatentur, antequam dicta testium eis publicata sunt, sed solum ii, qui post publicationem testium errorem suum facti plenè, veræ pœnitentiæ signa dederunt, Farin. *l. c. n. 103.* Rojas. *tr. de Hæret. p. 2. n. 197. & seq.* Penia *l. c. p. 3. q. 93. comment. 142.* Simanc. *de Cathol. instit. tit. 47. à n. 29.* Castrop. *l. c.* Pirh. *h. t. n. 191.* quem tamen etiam carcerem perpetuum debitum Hæreticis pœnitentibus post publicationem testium ex aliqua iustâ gravique causâ ab Inquisitoribus cum Episcopis mitigari posse, & ad brevius tempus ad eorum arbitrium, spectata inclusi humilitate, aut alias pœnas extraordinarias, (v. g. exilii, triremis ad triennium, ut cum Farin. Castrop. *p. 2. n. 1.* secundum potestatem illis concessam in *L. commissi. h. t. in 6.* tradit Castrop. *l. c. n. 2.* cum Farin. *l. c. n. 94. 96. & 104.* Clar. *§. Hæres. n. 7.* Eymer. in *director. inquisiti. p. 3. q. 93. & 96.* & aliis; & quamvis carcer ille, ut dicitur *Clem. 1. h. t. §. propter.* magis ad pœnam, quàm custodiam deservire debeat, non tamen debere esse ita arctum & durum, ut hac ratione vita incarcerationi abbreviaretur, ne aliàs Judices fidei

fidei irregularitatem incurrant; observant Farin. n. 106. *Pepia l. c. 9. §. 9. comment. 106. Castrop. n. 3.* & alii apud illum, quidquid in contrarium dicat Delrio de *Magarum inquisit. L. 5. §. 7. in princ.* nimirum posse hoc medio vitam illius abbreviare.

Quest. 180. Hæretici an, qualiter, & qui puniendi ultimo supplicio?

1. Resp. ad Primum: Posse Hæreticos puniri pœnâ mortis, & potestatem hanc à Christo concessam Ecclesiæ, cum sine ea rebelles coercere, delicti in hoc genere commissa vindicare, putrida & toti corpori vel maximè nociva membra rescicare nequirit, & sic non satis provifum Ecclesiæ, consentiunt omnes & optimè probant, Bellarm. *L. 3. de Laicis. c. 21. & c. 22. Covar. L. 2. var. c. 10. num. 10. Valent. Tom. 3. d. 1. q. 11. p. 3. Castrop. l. c. p. 2. n. 2. Suar. de fide. d. 20. §. 1. & §. 3. n. 22.* ubi etiam asserit erroneum esse, hanc potestatem negare Ecclesiæ, utpote definitum ab Urban. VIII. in *Extrav. unam Sanctam de major. & obed. ab Innoc. IV. in C. ad Apostol. de sent. & re judic. in 6.* Idem statuitur per leges Imperatorias, *L. quicumque C. h. t. c. c.*

2. Resp. ad Secundum: Ad hanc pœnam mortis, etsi condemnare possit & debeat Ecclesiæ, non tamen eam exequitur per ministros Ecclesiasticos, sed per Laicos, & mediâ illorum potestate temporali juxta *C. ad abolendam. §. præterea. h. t.* utpote inferiore & subdita potestati spirituali; ubi verò à Judicibus fidei seculari brachio traditus est puniendus, debet Judex secularis statim exequi pœnam, nec potest remissionem facere. *C. ut officium h. t. in 6.* aliàs ut fautor Hæreticorum puniri potest, *Castrop. n. cit. p. 2.* Priùs autem, antequam brachio seculari tradatur & pœnâ hac afficiatur, tentanda omnia, quæ Judicibus fidei convenientia visa fuerint, ut errorem suum agnoscat, inter quæ præcipuum est, ut vicis doctis convincendus tradatur, *Castrop. num. 3.* & si clerici sunt priùs à suis Ordinibus degradantur, per *C. excommunicamus. h. t.* de quo vide dicta supra.

3. Resp. ad tertium, Primò: Pœnâ mortis afficiuntur Hæretici impœnitentes, pertinaciter persistentes in sua Hæresi, ut constat ex *L. Arriani. §. Mavichæis. L. quicumque. C. h. t.* & *C. ad abolendam. h. t.* Farin. *q. 196. §. 1. num. 4. Eymet. l. c. 9. 40. n. 1. Decian. tract. crim. L. 5. c. 55. in fin. Clar. §. Hæresis. n. 7. Azor. p. 1. L. 8. c. 13. §. ultima pœna. Suar. de fide. d. 22. §. 2. num. 3.* Et quidem de consuetudine comburuntur, teste Abb. in *C. ad abolendam. h. t. num. 13.* quin & vivi, præcipuè Hæresiarchæ, Farin. *num. 5. Castrop. num. 3.* in quo casu, ut iidem os eorum & lingua obligari debent, ne suis blasphemis astantes scandalizent. Porro pœnam mortis (non tamen pœnas alias, puta exilii, triennium ad triennium evadunt Hæretici verè pœnitentes, & errorem suum sponte; & non metu mortis abjurantes statim seu continuò ac deprehensi, id est, antequam depositiones testium aliq̃ue processus contra ipsos fiant; ut dictum *quæst. præced. de carcere perpetuo,* quamvis Sylv. *v. Hæreticus §. 1. n. 18.* Farin. *num. 8.* Clar. *num. 8.* Gonz. *ad L. abolendam n. 4.* quos sequitur Reiffenst. *h. t. num. 327.* & alii testantes de communi consuetudine & praxi etiam tribunalium Inquisitionis, idem admittant, si errorem suum priùs post incarcerationem, postque receptas ac publicatas probationes, imò post sententiam latam à Judice Ecclesiastico, modò antequam Curia Seculari tradan-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.

tur, fateantur & pœniteant. Sumitur hæc evasio mortis pœnitentium Hæreticorum ex *C. abolendam. h. t.* & *ibi. Fagn. num. 15. & C. excommunicamus. & ex ea ratione, quòd licet aliàs ordinariè loquendo pœnitentia non liberet à pœna mortis per crimen promerita, hoc tamen speciale fit in crimine Hæresis, ut pia Mater Ecclesiæ nullum pœnitentem velit à gremio suo rejicere, sed magis ad exemplum Dei, qui non vult mortem peccatoris, sed ut magis convertatur & vivat, sed potiùs misericorditer recipere, & saltem pœnam mortis condonare.*

4. Resp. ad tertium. Secundò: Ultimò supplicio afficiendi Hæretici relapsi etiam pœniteant, & Hæresin denuò abjurent, plenèque convertantur, *C. super eo. C. accusatus. h. t. in 6. C. ad abolendam. h. t. & ibi Abb. num. 1. Hofst. num. 9. Felin. n. 2. Barb. num. 20. Clar. l. c. n. 7. Farin. de Hæresi. q. 195. à n. 4. Castrop. cit. p. 2. n. 7.* Porro alii dicuntur relapsi verè & propriè, nimirum qui postquam convicti & confessi in Judicio Hæresin abjurârunt, id est, jure jurando execrati sunt, in eam iteram incidisse deprehensi sunt, deque eadem denuò convicti & confessi in Judicio fuerunt. Farin. *q. 195. à n. 1. Azor. l. c. 14. q. 1. & Pirh. h. t. n. 94.* & hos tradendos Seculari Judicio, & ab eo afficiendos esse ultimo supplicio extra dubium est, propter expressum textum *C. ad abolendam. §. illos quoque,* in hoc tamen notanda verba: *deprehensi in abjuratam Hæresin reincidisse;* propter quæ *Castrop. cit. p. 2. num. 7.* credit, illum, qui spontè à nullo alio præventus se ipsum manifestaret in Hæresin abjuratam reincidisse, evasurum mortem, ex ea ratione, quòd pœna mortis relapsi ideo irrogetur, quia præsumuntur fictè converti & esse incorrigibiles, pro quo citat Peniam. *p. 3. director. comment. 12. vers. sed quid. Menoch. conf. 82. n. 168. & c.* unde etiam ait, idem esse, si relapsus sponte veniat, & non probetur metu probarionum sibi instantium venire, uti de hoc, si relapsus est publicus, ferè semper est præsumptio. Alii relapsi dicuntur fictione vel præsumptione juris, vel quia de Hæresi accusatus propter vehementem suspicionem in Judicio eam abjuravit, & postea de relapsu in eam denuò accusatus, eam confessus, vel de ea convictus, aut è contra priùs de ea accusatus plenè factus vel convictus, dein propter vehementem suspicionem accusatus denuò eam abjuraret, si parum enim refert ad hoc, ut quis computetur relapsus fictione juris, ut *Castrop. num. 9.* sive lapsus præsumptus præcedat, sive subsequatur, cum sufficiat, ut de uno lapsu constet indubitabiliter, & de altero præsumptione vehementi; ita Farin. *l. c. n. 13. Castrop. n. 8. Reiffenst. h. t. n. 322.* juxta clarum textum *C. accusatus. h. t. in 6.* & taliter relapsos, uti & propriè relapsos ultimo supplicio afficiendos, asserit Reiffenst. & probabilius censet *Castrop. citatis Menoch. L. 1. conf. 82. n. 148. à Castrop. de justa Hæretic. punir. L. 2. c. 2. Burlat. L. 1. conf. 7. n. 15. Farin. q. 195. num. 17.* dicuntur, & alii relapsi fictione juris cit. *C. Accusatus.* qui post abjuratam unam in specie Hæresim & cum ea, ut mos est, abjurarunt simul generaliter omnes, denuò in Hæresim incidunt. Et hos ut verè relapsos condemnandos, & supplicio afficiendos nemini dubium esse possit, ait *Castrop. num. 12. cit. Glof. Archid. Gemin. cæterisque DD. in cit. c. Accusatus.* An verò idem sit, dum abjuratâ solâ Hæresi, in quam priùs quis incididerat, labitur dein in aliam diversæ speciei, conconvertunt AA. negant dici relapsum, & hinc ut talem puniendum. *Glof. in cit. c. accusatus. & ibi*

N

Jo.

Jo. And. n. 8. & 9. Eymer. p. 2. direct. q. 40. n. 5. Menoch. l. c. à num. 156. Suarez. de fide. d. 23. Econtra affirmant Archid. Gemin. Franck. ad cit. c. Accusatus. Mandos. Penia. Decian. &c. ex ea ratione, quod abjurans quamlibet Hæresim tacite abjuret omnes, quia abjurat recessum à divina revelatione per Ecclesiam proposita, qui in omni Hæresi includitur, promittitque tacite, se ab Ecclesia non recessurum, ob quam rationem, ait Castrop. n. 13. hanc opinionem sibi apparere omnino probabilem. Limitat tamen pro casu, quo quis prius de Hæresi vehementer suspectus eam abjuravit, & dein incidit in aliam diversæ speciei, eò quod prior illa abjuratio fuerit generalis, secus accidit, si post purgationem sui ab una Hæresi laboravit in aliam, cum purgans se ab unius Hæresis infamatione, non purget se ab omnibus, sicut abjurans unam, censetur abjurare omnes, pro quo citat Farin. q. 195. num. 30. Paramum de orig. inquisit. l. 5. q. 4. rub. de expedu. process. in casu fidei. num. 5.

4. Resp. Ad Tertium tertio. Hæresiarchas & Dogmatistas (quales non solum sunt illi, qui errores invenerunt & confinxerunt, sed ii, qui jam inventos & confixos quasi ex officio & consuetudine aliis publicè vel occultè prædicarunt, ut Farin. q. 179. n. 15. Eymer. l. c. p. 2. q. 39. Suar. citat. d. 23. f. 2. n. 11. Castrop. l. c. n. 15. non verò ii, qui consanguineos suos, aut unum alterumve privatum pervertunt, sine ulla misericordia brachio læulari tradendos, etsi signa conversionis & pœnitentiæ ostendant, defendunt Rojas tr. de Hæresi. p. 2. n. 339. assert. 43. Suar. l. c. n. 9. & inter alios acriter Simancas. de Cath. instit. tit. 47. à n. 50. ex ratione, quod in jure civili variis legibus hæc pœna iis statuatur. L. cum qui servum. C. de Apost. L. quicumque. C. h. t. L. fin. C. de Judeis. juri- que civili standum, dum Jure Canonico contrarium statutum non est, & usitatum non sit in pœnis imponendis Jus Canonicum impleri per Jus Civile. Et esto in Jure Canonico Hæreticos Pœnitentes admitti ad reconciliationem, id tamen intelligendum de Hæreticis communibus, & non de qualificatis, & à communi modo peccandi quoad Hæresim exorbitantibus. Quam Sententiam, etsi factis probabilem dicat Castrop. cit. p. n. 17. Probabiliorem tamen existimat oppositam, sive Hæresiarchas verè pœnitentes non esse tradendos brachio læulari, sed admittendos ad reconciliationem, citatis pro hac sententia Penia l. c. p. 2. comment. 64. vers. an autem. Eymer. p. 3. de Octavo modo terminandi. process. n. 188. Decian. l. 5. tract. crim. c. 45. n. 47. & adductis his rationibus: Quod jure Canonico hæc pœna illis non statuatur, quin & Berengarius, alique, de quibus constat fuisse Hæresiarchas, volentes converti, recepti sint ad gremium Ecclesiæ, quod leges civiles non habeant in hoc crimine locum, utpotè merè Ecclesiastico, nisi quando in foro Ecclesiæ puniuntur, & judicio læulari committuntur judicandi. Limitat nihilominus hanc suam sententiam Castrop. l. c. cum Penia, l. c. ita, ut Hæresiarchæ admittendi non sint ad reconciliationem, sit post longum tempus pluresque admonitiones jamjam tradendi Curia læulari pœ-

nitentiæ signa edunt, quia videntur id agere, non amore veritatis & conversionis, sed timore mortis instantis. Item, si comminationibus, promissis, præmiis, vel aliis exquisitis mediis conati pluribus falsam doctrinam persuadere. Item si Regem, Principem aliisque personas principales conati sunt pervertere.

Quæst. 181. Num Hæretici quoque in Germania & Romano Imperio subje-
cti pœnis temporalibus & corporalibus hucusque enumeratis?

Resp. Hæretici laici Lutherani Augustanæ confessionis in foro civili dictis pœnis non subjacent, utpote qui, etsi ab Ecclesia recesserunt, vi tamen pacis & fœderis publici, nuncupati religiosi, à Pontifice non rejecti, sed eo permittente & tacite consentiente cunctis privilegiis, juribus, immunitatibus civilibus, non tamen Ecclesiasticis, unà cum Catholicis pacificè gaudent, praxi continua comprobante, Laym. l. 2. tr. 1. c. 16. num. 6. Pirh. b. 2. n. 83. Wiestn. b. 2. n. 62. Reiffenst. n. 340. Dicitur autem primò: *Hæretici laici*: Quia Clerici, si quidem in hæresim quamcumque etiam Lutheranam lapsi, pœnis temporalibus & corporalibus, v. g. carceris perpetui (non item ultimi supplicii) omnino subjacent, eis que Judice ab Ecclesiastico executivè affici possunt, tum quia quoad personas Ecclesiasticas Principes Laici per illum publicum tractatum nihil validè statuere poterunt. arg. c. quæ in Ecclesiasticum. de constit. cum leges, statuta, dispositiones Laicorum de Ecclesiis vel Ecclesiasticis Personis, etiam in favore earum factæ, omni valore careant. Tum quia Ecclesia quoad personas Ecclesiasticas nec tacite nec expressè fœdus illud religiosum aptobavit eximendo clericos à pœnis juris, imò contrarium hucusque approbavit, & hodie dum practicat; ita Reiffenst. n. 341. Dixi secundo: *Hæreticos Augustanæ Confessionis*; num etiam alterius Confessionis & Sectæ Hæretici, v. g. Calvinistæ, Zvingliani, Hugonotæ, &c. sint immunes à pœnis temporalibus & corporalibus, bene dicit dubitari posse Reiffenst. n. 42. eò quod per pacem illam publicam Passavii conditam, & postmodum Augustæ confirmatam, soli Hæretici Augustanæ, & non alterius Sectæ, imunes à pœnis & participes jurium & Privilegiorum Catholicorum redditi & declarati sint. Neque Hæreticos alterius Sectæ partem Osnabrugensem & Monasteriensem participes redditos esse dictorum privilegiorum, sufficienter ex eo argui videtur, quod pax illa nullo modo approbata, sed positivè reprobata, annullata & irrita declarata fuerit per bullam Innocentii X. hujus nom. Pontific. 19. incipientem *ex zelo domus Dei*, relata verbottenus à Reiffenst. b. t. n. 154. quidquid sit de eo, quod pax illa in foro civili observetur, an verò vi consuetudinis legitime proscriptæ alterius Sectæ Hæretici à dictis pœnis immunes Catholicorum privilegiis gaudeant, resolvere non audeat Reiffenst. n. 344. illud tamen tanquam certum asserit. non expedire, ut Judex Ecclesiast. istiusmodi Hæreticum laicum ob hæresim puniat, eò quod sine publica perturbatione id fieri vix possit.